

การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม
ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวพัชราภรณ์ กล้าณรงค์

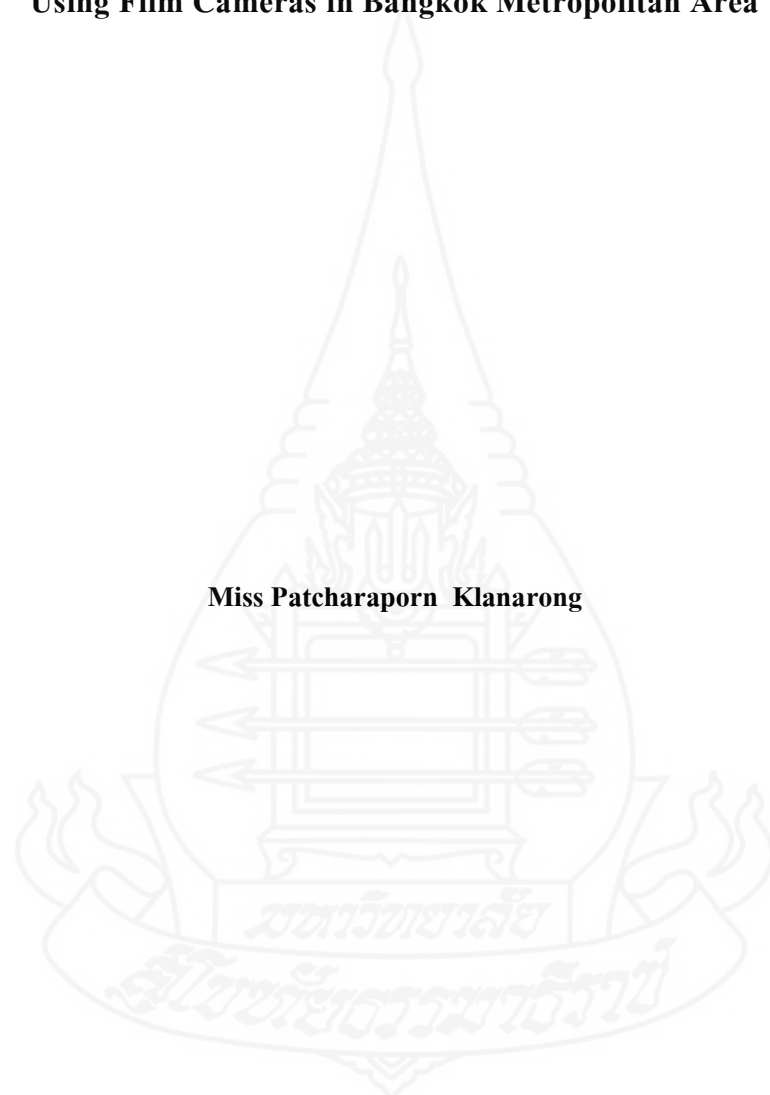

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**Perception and Preference Factors for Film of Photographers
Using Film Cameras in Bangkok Metropolitan Area**

Miss Patcharaporn Klanarong

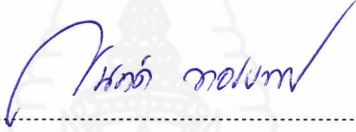
An Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Communication Arts
School of Communication Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

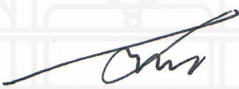
2015

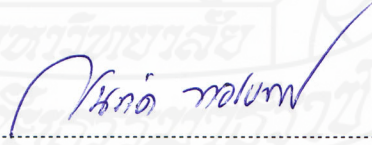
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพ
ชื่อและนามสกุล	นางสาวพัชราภรณ์ กล้าณรงค์
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันทัด ทองรินทร์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันทัด ทองรินทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเสนทรพรรค์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันทัด ทองรินทร์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพ

ด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษา นางสาวพัชราภรณ์ กล้าณรงค์ รหัสนักศึกษา 2561500675 **ปริญญา** นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทัต ทองรินทร์ **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพ ด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร 2) ปัจจัยความนิยมของการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานครกับการรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้นิยมถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม facebook.com/groups/lovefilmcamera จำนวน 392 คน สุ่มตัวอย่างแบบอาสาสมัคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มส่วนใหญ่ถ่ายภาพเป็นระยะเวลา มากกว่า 5 ปี นิยมถ่ายภาพคน/สัตว์และได้รับรู้ข้อมูลการถ่ายภาพจากสื่ออินเทอร์เน็ต 2) ปัจจัยความนิยมในการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ได้แก่ อุปกรณ์ถ่ายภาพ การล้างอัดภาพเป็นศิลปะที่มีความประณีต การถ่ายภาพต้องใช้ความละเอียดอ่อน ภาพถ่ายมีคุณค่าต่อจิตใจและมีความคงทน 3) เพศ อายุและรายได้ของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในด้านภาพถ่ายบ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึก ส่วนรายได้ การศึกษาและอาชีพมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในด้านภาพถ่ายที่ได้มีความละเอียดสูง

คำสำคัญ การรับรู้ ปัจจัยความนิยม กล้องฟิล์ม

Independent Study title: Perception and Preference Factors for Film of Photographers
Using Film Cameras in Bangkok Metropolitan Area

Author: Miss Patcharaporn Klanarong; **ID:** 2561500675; **Degree:** Master of Communication Arts;

Independent Study advisor: Dr. Santat Thongrin, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the awareness and perceptions of film photography of film photography enthusiasts in Bangkok; 2) factors that made them like film photography; and 3) the relationships between demographic factors and awareness of film photography.

This was a survey research. The sample population was 392 film photography enthusiasts who were members of the facebook group facebook.com/groups/lovefilmcamera, chosen through voluntary sampling. Data were collected by questionnaire. Data were statistically analyzed using percentage, mean, standard deviation and correlated coefficients.

The results showed that 1) The majority of samples had enjoyed photography for more than 5 years. For their subjects, most liked to take photographs of people and animals. They said they learned most information about photography from the Internet. 2) The factors of preference for film photography were the equipment, the detail that goes into the painstaking art of developing film and making prints, the need for delicacy in taking film photographs, the emotional value of the prints, and the durability of the prints. 3) The demographic factors of sex, age and income were related to awareness of film photography in the category of "photographs express emotions and feelings." The factors of income, educational level and occupation were related to awareness of film photography in the category of "film photographs have high resolution."

Keywords: Perception, Preference Factors, Film Camera

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการเสนอแนะ และเอาใจใส่ดูแล เป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันทัต ทองรินทร์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ขอขอบคุณแรงใจจากครอบครัวที่เป็นกำลังใจในการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนๆ M.COM.ART.10 ทุกคน ขอขอบคุณร้าน คาเมร่าคลาสสิกและเพจกลุ่มคนรักกล้องฟิล์ม ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทำให้มีโอกาสได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

พัชรภรณ์ กล้าณรงค์

สิงหาคม 2559

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพสามารถถ่ายทอดเรื่องราวและรายละเอียดให้กับผู้ที่ดูภาพได้อย่างมากมาย ตามที่นักปราชญ์จีนกล่าวไว้ว่า “หนึ่งภาพมีคุณค่ามากกว่าหนึ่งพันคำ” ต่อมาเมื่อมีการบันทึกภาพเป็นภาพถ่ายซึ่งมีความเหมือนจริงและให้รายละเอียดได้มาก ทำให้นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมากมาย การที่ภาพถ่ายสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้มากมายเป็นเพราะภาพมีภาษาของตนเองในการสื่อสาร บอกเล่าเรื่องราวอาจเรียกได้ว่าเป็น “ภาษาภาพ” (กมล ฉายาวิณะ ,2554)

การถ่ายภาพเป็นศิลปะแขนงหนึ่งอีกด้วย “ภาพถ่าย” คือการสื่อความหมายด้วยภาพ เป็นสื่อที่ทุกคนเห็นแล้วเข้าใจได้ ทั้งนี้ความงามของภาพที่ถ่ายซึ่งมาจากส่วนสำคัญ คือ ตัวกล้อง ฟิล์ม เทคนิควิธีการถ่ายภาพ การล้างอัดภาพ

ตัวกล้อง (Body) เป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดในการถ่ายภาพมีลักษณะเป็นกล่องทึบ ด้านหน้าสำหรับติดตั้งเลนส์ ด้านหลังมีช่องมองภาพที่จะถ่าย ภาพที่มองเห็นจากช่องมองภาพจะเป็นภาพเดียวกับที่กล้องถ่ายภาพบันทึกได้ ด้านบนมีปุ่มกดเพื่อบันทึกภาพ/ปุ่มกดลั่นชัตเตอร์ ภายในตัวกล้องมีหน่วยรับภาพอยู่ส่วนหลัง นอกจากนี้ ภายในตัวกล้องยังมีหน่วยวัดแสง ช่องเก็บแบตเตอรี่และแผงวงจรไฟฟ้า หน่วยความจำ ด้านนอกของตัวกล้องยังมีอุปกรณ์วัดระยะห่างจากวัตถุ แฟลช ปุ่มปรับแต่งต่าง ๆ และช่องเสียบสำหรับใช้งานต่าง ๆ (wanchai jongrach ,2557)

ฟิล์มถ่ายรูป เป็นวัสดุไวแสงที่ใช้เป็นแกนรับภาพในกล้องถ่ายรูป เมื่อแสงตกกระทบบนเยื่อไวแสงที่ฉาบไว้บนฟิล์มก็จะเกิดภาพแฝงขึ้นเรียกว่า "latent image" ซึ่งเป็นภาพที่ตามองไม่เห็น เมื่อนำฟิล์มไปผ่านกระบวนการล้างน้ำยาเคมีแล้ว จึงสามารถมองเห็นภาพได้ วัสดุไวแสงบนฟิล์มนี้คือเงินเฮไลด์ (Silver halide) เมื่อนำฟิล์มที่ถ่ายแล้วไปล้างในน้ำยาสร้างภาพครบตามกระบวนการ น้ำยานี้จะทำปฏิกิริยากับเงินเฮไลด์ ทำให้เงินเฮไลด์หลุดออกมาจากฟิล์ม คงเหลืออยู่แต่ภาพเงินสีดำ ซึ่งเป็นภาพของวัตถุที่บันทึกมา ส่วนใดจะมีสีดำมากหรือน้อย ก็จะขึ้นอยู่กับปริมาณของแสงที่ได้รับมา ฉะนั้นลักษณะของภาพที่เกิดในฟิล์มจึงมีส่วนที่มีสีดำทึบบ้าง สีจางเป็นสีเทาบ้าง ความเข้มของสีในฟิล์มนี้จะมีลักษณะกลับกันกับวัตถุที่เป็นจริง เช่น ถ้าวัตถุมีสีดำในฟิล์มจะใสสว่างขาว และถ้าวัตถุมีสีขาว ในฟิล์มจะมีสีดำทึบ จึงเรียกฟิล์มนี้ว่า ฟิล์มเนกาทีฟ (Negative) เมื่อนำฟิล์มนี้ไปอัดขยายบนกระดาษอัดภาพ จะได้สีที่ภาพกลับกันอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นภาพจริงเหมือนวัตถุที่ถ่ายมา เรียกว่า

ภาพโพสิทีฟ (Positive) นอกจากนั้นฟิล์มยังมีหลายประเภทตามความไวแสงซึ่งผู้ถ่ายภาพจะต้องพิจารณาให้มีความเหมาะสมโดย ฟิล์มที่มีความไวแสงต่ำ จะให้ภาพที่มีความสดใส สีสรรค์ แบบอิมตัว และที่สำคัญสามารถขยายภาพให้มีขนาดใหญ่ได้ โดยไม่เสียรายละเอียดของภาพแต่อย่างใด ฟิล์มที่มีความไวแสงปานกลาง เหมาะสำหรับถ่ายภาพทั่วไป ฟิล์มที่มีความไวแสงสูง เหมาะสำหรับถ่ายภาพที่มีแสงน้อย หรือภาพที่ต้องการใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงๆ ตัวอย่างเช่น ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

เทคนิควิธีการถ่ายภาพ ก่อนจะทำการถ่ายภาพ ควรเรียนรู้หลักการและความสามารถของกล้องตลอดจนวิธีการ ปรับตั้งกล้องที่จะนำมาใช้ เช่น การทำให้พื้นฉากหลังพรางมัวเพื่อให้อัตภาพที่เราถ่ายโดดเด่นขึ้น หรือ การถ่ายวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้คมชัด หรือภาพที่มีโทนสีที่อบอุ่นขึ้น ซึ่งถ้าเราเข้าใจการทำงานของปุ่มควบคุมต่างๆ ของกล้อง เราก็สามารถจัดการกับความต้องการเหล่านี้ การเรียนรู้ลำดับการใช้กล้องอย่างคร่าว ๆ ซึ่งมีหลายขั้นตอน เช่น การเลือกเลนส์ให้เหมาะกับงาน ติดตั้งอุปกรณ์เสริมเพื่อช่วยให้ได้ภาพที่ดีขึ้น ปรับตั้งค่าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปริมาณของแสง จับถือกล้องอย่างถูกต้อง เล็งผ่านช่องมองแสงไปยังวัตถุที่จะบันทึกภาพ เป็นต้น

การล้างฟิล์ม คือการนำฟิล์มสีหรือฟิล์มขาวดำบรรจุใส่ถาดล้างในแท็งก์ล้างฟิล์ม ซึ่งล้างทีละม้วนหรือล้างพร้อมกัน 2-3 ม้วน ฟิล์มจะต้องผ่านน้ำยาที่ชนิดขึ้นอยู่กับว่าเป็นฟิล์มขาวดำ ฟิล์มสี หรือฟิล์มสไลด์ น้ำยาต้องสดใหม่และควบคุมอุณหภูมิไม่ให้ร้อนหรือเย็นเกินไป ฟิล์มต้องถูกน้ำยาอย่างทั่วถึง เสร็จแล้วต้องล้างน้ำให้สะอาดก็จะได้ฟิล์มที่มีคุณภาพ ถ้าเป็นฟิล์มสไลด์ก็จะได้ฟิล์มที่มีภาพเป็นโพสิทีฟ สวยงาม หากเป็นฟิล์มที่ต้องนำไปอัดขยายภาพก็จะได้ฟิล์มเนกาตีฟที่คมชัด เมื่อฟิล์มผ่านกระบวนการล้างครบถ้วนตามขั้นตอนและแห้งดีแล้วสามารถนำไปอัดขยายภาพต่อไป การอัดภาพคือการทำเป็นภาพโพสิทีฟขนาดเท่าฟิล์มหรือเท่ากับต้นฉบับมักทำเพื่อต้องการดูตัวอย่าง ดูรายละเอียดคร่าวๆ ก่อนการขยายเป็นภาพขนาดใหญ่ที่ต้องการใช้งาน การอัดภาพเป็นฉายแสงผ่านฟิล์มที่ประทับติดอยู่กับกระดาษไวแสงแล้วจึงนำไปล้างในน้ำยา ส่วนการขยายภาพคือการนำฟิล์มไปฉายแสงในเครื่องขยายภาพให้แสงผ่านเลนส์ขยาย จะได้ภาพขนาดใหญ่กว่าต้นฉบับและสามารถเลือกขนาดภาพให้เล็กใหญ่ตามน้อยตามต้องการ เมื่อนำกระดาษไวแสงมารับภาพที่ขยายแล้วนำไปล้างน้ำยาจะได้ภาพขยายขนาดใหญ่ตามต้องการ

จากการสำรวจของ ILFORD ใน 72 ประเทศ ทั่วโลกเมื่อปี 2015 พบว่า 30% ของคนรักฟิล์มทั่วโลก มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และ 60% ของคนกลุ่มนี้ ใช้ฟิล์มต่อเนื่องมาประมาณ 5 ปีแล้ว ในขณะที่โลกยุคปัจจุบันเป็นเทคโนโลยีดิจิทัล แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงอยู่ คือ จิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ที่รักในศิลปะ ยังมีคนอีกมากมาย ที่ไม่ได้มองฟิล์มเป็นความล้าสมัย แต่มองมันแยกออกจากโลกดิจิทัล เป็นอีกศาสตร์หนึ่ง คนรุ่นใหม่มากมายที่อยากจะเล่นกล้องฟิล์มด้วยความที่มันแตกต่างจากสิ่งที่เรียนรู้เรื่องกล้องดิจิทัลมาทั้งชีวิต นอกจากนี้ โรงงานฟิล์มชั้นนำที่ยังผลิตฟิล์มอย่างต่อเนื่อง

ได้แก่ Kodak , Fujifilm , ILFORD , Rollei , AGFA , Lomography , ADOX และยังมีบริษัทใหม่ๆ ที่เพิ่มมาอีก เช่น Bergger , Impossible Project , Cinestill เป็นต้น เป็นหลักฐานยืนยันได้ว่า ฟิล์มยังคงอยู่ และยังจะพัฒนาสินค้าใหม่ๆ ออกมาอีกด้วย อีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญของวงการฟิล์มทั่วโลกคือการรวมตัวเป็นกลุ่มที่เข้มแข็ง เช่น Japan Camera Hunter เป็นชื่ออันดับแรกของกลุ่มคนเล่นฟิล์มทั่วโลก ผู้อยู่เบื้องหลังคือ Bellamy หนุ่มชาวอังกฤษที่ตระเวนไปทั่วโลกจนมาอยู่ที่ โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมืองหลวงแห่งโลกของคนรักกล้องฟิล์ม เขารักกล้องฟิล์มอย่างมาก จนให้กำเนิดประโยคที่รู้จักกันทั่วโลกว่า Buy Film not Megapixels เว็บไซต์ japancamerahunter.com มีผู้เข้าใช้วันละ 20,000 คนจากทั่วโลก ซึ่งเป็นกลุ่มคนรักฟิล์ม ในแต่ละวันจะมีคนส่งรูปกระเป๋ากล้องของตัวเองที่ประกอบไปด้วย กล้องฟิล์ม อุปกรณ์ต่างๆ รวมไปถึงฟิล์มที่ใช้ มาในเว็บไซต์เพื่อลงในคอลัมน์ In Your Bag นอกจากนี้ Bellamy ยังทำหน้าที่หากกล้องฟิล์มที่หายากๆ ให้ลูกค้าจากทั่วโลก และสินค้ายอดนิยมของเค้าคือ เคสใส่ฟิล์ม JCH ที่ใครๆ ก็อยากได้ เมืองใหญ่หลายๆ แห่งในโลก เช่น โตเกียว ลอนดอน เบอร์ลิน ฮองกง เป็นต้น กลายเป็นศูนย์กลางของคนรักกล้องฟิล์มทั่วโลก มีแหล่งซื้อ-ขายใหญ่ๆ แหล่งการผลิตที่สำคัญของวงการฟิล์มตั้งอยู่มากมายในปัจจุบัน อาจจะไม่ใช่วงการที่คนทั่วไปรู้จักเหมือนเมื่อก่อนอีกแล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่ามันไม่มีอยู่ โลกดิจิทัลทำให้โลกของคนรักฟิล์มทั่วโลก ถูกเชื่อมโยงเข้าหากันอย่างเหนียวแน่น และแลกเปลี่ยนความรู้กันไปมา จนแข็งแกร่ง ถ้าจะถามว่า เราจะถ่ายรูปด้วยกล้องฟิล์มไปถึงเมื่อใด คำตอบก็คือ ถ่ายจนกว่าโลกนี้จะไม่มีฟิล์มให้ใช้ (อาทิตย์ เลิศรักษ์มงคล ,2559)

ปัจจุบันแม้ว่ากล้องดิจิทัลจะได้รับความนิยมและเข้ามาแทนที่กล้องถ่ายภาพด้วยฟิล์ม เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว ไม่สิ้นเปลืองวัสดุ เหมือนการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม ดังนั้นการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัลจึงแทบจะเรียกได้ว่าเป็นการบันทึกภาพมากกว่าเพราะสามารถถ่ายภาพได้ทันทีโดยไม่ต้องกำหนดระยะ แสง เป็นต้น ภาพที่ได้เพียงแต่นำมาทำการพิมพ์บนกระดาษก็จะปรากฏภาพโดยไม่ต้องผ่านน้ำยาหรือเทคนิคการล้างภาพ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังผู้ถ่ายภาพอีกส่วนหนึ่งที่ยังคงนิยมและหลงใหลการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม เพราะเชื่อว่าภาพถ่ายที่ได้ให้อารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด รวมถึงได้เรียนรู้ในการควบคุมการถ่ายภาพ เช่น การกำหนดขนาดของหน้ากล้อง แสง ระยะชัดของภาพ ความเร็วของการลั่นหน้ากล้อง ระยะยาวของเลนส์กล้อง ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มได้รับความนิยมสำหรับผู้ที่ยื่นชอบการถ่ายภาพว่าต้องมีความรู้และศิลปะในการถ่ายภาพ

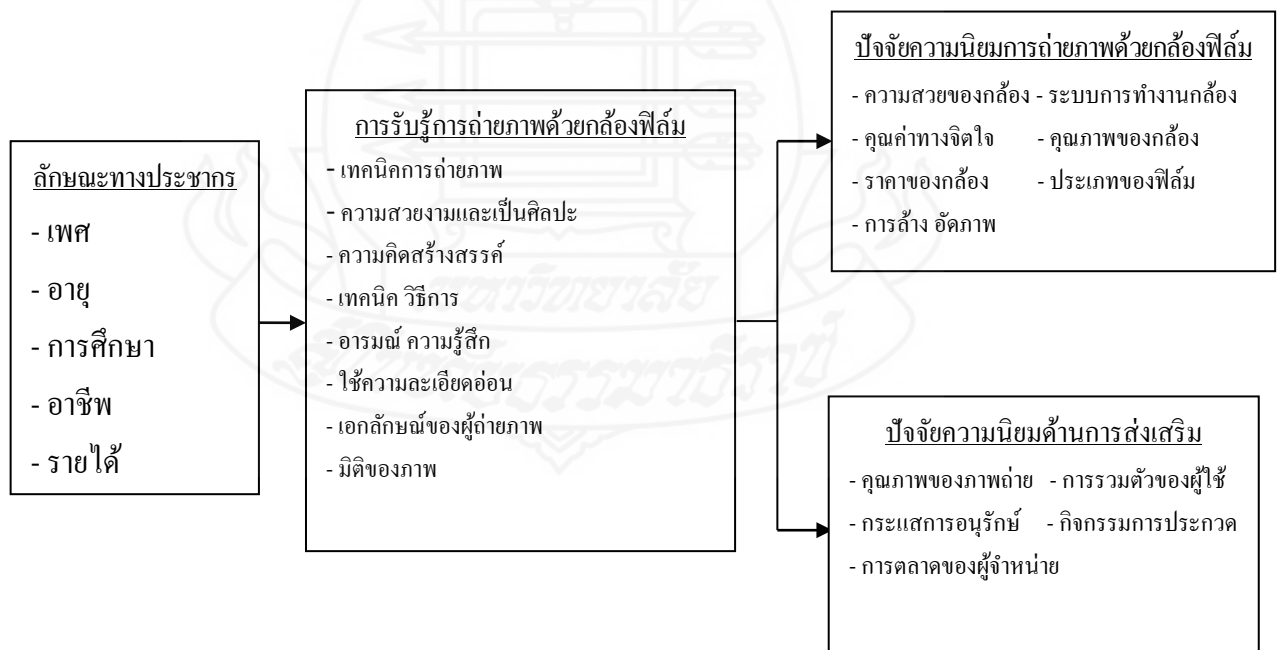
จากปัจจัยดังกล่าวทำให้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกำลังกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้งหนึ่ง กระแสของการรวมกลุ่มของผู้นิยมในอุปกรณ์ เสน่ห์และความงามของภาพจนมีการขยายตัวในวงกว้างโดยผ่านสื่อสังคมต่างๆ และกระแสของการสะสม การจัดกิจกรรมเกี่ยวข้องกับ

การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยความนิยมของการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายจากการใช้ฟิล์มและความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้นิยมถ่ายภาพด้วยฟิล์มกับการรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายจากการของกลุ่มผู้ถ่ายภาพหนึ่งด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยนำไปสู่การสร้างและเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดประโยชน์ทั้งในทางวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาการรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยความนิยมของการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานครกับการรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. คำถามการวิจัย

4.1 การรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

4.2 ปัจจัยความนิยมของการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้ภาพโดยใช้กล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

5. สมมุติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้ภาพโดยใช้กล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

6. ขอบเขตของการวิจัย

6.1 การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

6.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่ เป็นสมาชิกกลุ่มการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในสื่อสังคม และเก็บข้อมูลทางออนไลน์

6.3 ช่วงเวลาที่ทำการศึกษาระหว่างเดือนกรกฎาคม– สิงหาคม 2558 เท่านั้น

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 การรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม หมายถึง การที่ผู้นิยมถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและผลของการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มประกอบด้วย เทคนิคการถ่ายภาพ ความสวยงามและเป็นศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ประสบการณ์ในการถ่ายภาพ ความละเอียดของภาพถ่าย ความเป็นเอกลักษณ์ความมีมิติของภาพ

7.2.2 ปัจจัยความนิยมด้านส่งเสริมหมายถึง สิ่งสนับสนุนที่มีผลทำให้ผู้ที่ถ่ายภาพยนตร์ถ่ายภาพยนตร์ด้วยกล้องฟิล์ม ประกอบด้วย คุณภาพของภาพถ่าย การรวมตัวของผู้ใช้ กระแสการอนุรักษ์ กิจกรรมการประกวด การตลาดของจำหน่าย

7.4 กล้องฟิล์ม หมายถึง กล้องที่ใช้ฟิล์มเป็นตัวรับภาพ ซึ่งฟิล์มเป็นวัสดุที่เคลือบสารไวแสงไว้จะทำปฏิกิริยาเมื่อโดนแสง เมื่อถ่ายภาพแล้วต้องนำฟิล์มไปล้างและอัดออกมาเป็นภาพลงบนกระดาษจึงจะได้รูปถ่ายที่ต้องการ

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ด้านการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มสำหรับผู้สนใจ

8.2 เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน กลุ่มสังคมผู้พิการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ใช้ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพถ่าย
2. แนวคิดการถ่ายภาพนิ่งด้วยกล้องฟิล์ม
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้
4. สถานการณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด เกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพถ่าย

การสื่อสารด้วยภาพเป็นการสื่อสารที่ต้องใช้การมองเห็น (Visual Communication) ซึ่งเกิดจากการรับสัมผัสทางตาและการรับรู้ทางสมอง ทำให้เกิดการประมวลผลทางสมอง โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ในอดีตช่วยในการวิเคราะห์ภาพที่เห็น การสื่อสารด้วยภาพผู้สื่อสารต้องใช้ความสามารถในการรับรู้ภาพ ความเข้าใจภาพ ซึ่งเกิดจากการคิดและการอ่านภาพได้ ความสามารถในการรับรู้ภาพเกิดขึ้นจากภายในแล้วออกมาสู่ภายนอกจากนั้นจึงแปรเปลี่ยนไปสู่กรอบทางสังคมและวัฒนธรรม (กมล ฉายาวัฒนะ และ วิระชัย ตั้งสกุล ,2554)

ภาพที่รับรู้ได้ด้วยตาของมนุษย์มีหลายประเภท บางประเภทมีรูปทรงที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด เป็นต้น แต่บางประเภทเห็นรูปทรงได้ไม่ชัดเจน เช่น ภาพสัญลักษณ์ ตัวหนังสือ เป็นต้น ภาพคือ สัญลักษณ์(sign) และ สัญลักษณ์(symbol) ที่มนุษย์ใช้ในการสื่อความหมาย ภาพจึงเกี่ยวข้องกับความคิดและมโนทัศน์ของมนุษย์ การสื่อความหมายด้วยภาพในทางสัญลักษณ์(semiotics)ให้ความสำคัญกับความหมายที่เกิดจากการที่มนุษย์เข้าไปมีส่วนสัมพันธ์กับภาพ ดังนั้นสัญลักษณ์ที่เป็นภาพหนึ่งจึงเป็นสัญลักษณ์ทางภาพอย่างหนึ่งที่รวมเอามโนทัศน์(concept) และภาพ (image) เข้าด้วยกัน

สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงความหมาย ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ สิ่งที่แสดงความหมาย (signified) ซึ่งแสดงด้วย เสียง ท่าทาง หรืออยู่ในรูปสื่ออื่นๆ ส่วนที่สองคือตัวความหมาย อาจเป็น

วัตถุ ความคิด มโนทัศน์ สัญญะทั้งสองนี้แยกออกจากกันไม่ได้ สัญญะของภาพหนึ่ง คือภาพ (image) ซึ่งต่างจากสัญญะทางคำพูด และสัญญะทางภาษาเขียน เนื่องจากภาพไม่มีคำศัพท์และไวยากรณ์ แต่ภาพมีสิ่งที่เหมือนคำพูดและภาษาเขียนคือ คนเห็นและคนอ่านต้องใช้ประสบการณ์ในการทำ ความเข้าใจ ดังนั้น คนที่มีประสบการณ์มาก ย่อมอ่านภาพได้มากกว่าคนที่ มีประสบการณ์น้อย เด็กๆ สามารถจำสิ่งที่เห็นได้ก่อนการอ่านหนังสือได้ คนที่ต่างวัฒนธรรมกันย่อมแปลความหมายจากการรับรู้ภาพต่างกัน

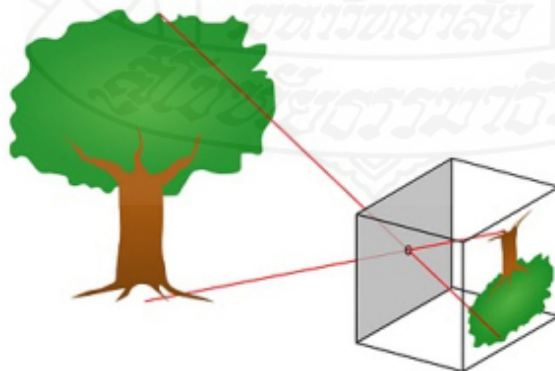
การสร้าง ความหมายด้วยภาพเกิดจากการกำหนดให้เป็นความหมายมากกว่าการเป็น โดยธรรมชาติ ความหมายทางภาพใช้สื่อได้ทั้งความหมายตรง(Denotative)และความหมายแฝง (connotative) การสื่อความหมายตรงเกิดจากการการเห็นภาพแล้วสามารถจำภาพได้ง่าย เนื่องจากภาพสามารถอธิบายความหมายต่างๆ ได้ และสื่อความหมายได้ดีมากกว่าคำพูด การสื่อความหมายแฝงของภาพเกิดจากการเลือกใช้มุมกล้อง แสง สี และเทคนิคการถ่ายภาพ เพื่อให้ภาพมีความหมายพิเศษ เช่น ภาพดอกกุหลาบสีแดงแทนความหมายว่าความรัก เป็นต้น

ความสัมพันธ์ของสัญญะในภาพกับตัวความหมายนั้น แสดงออกในลักษณะการพรรณนาความคือจะมีโครงสร้างและรูปแบบการสื่อความหมายต่างจากภาษาพูดและภาษาเขียนคือการใช้ภาพสื่อความหมายจะมีกฎเกณฑ์น้อยกว่าภาษาแบบอื่นๆ และอาจเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาได้

2. แนวคิดการถ่ายภาพนิ่งด้วยกล้องที่ใช้ฟิล์ม

2.1 วิวัฒนาการของการถ่ายภาพ

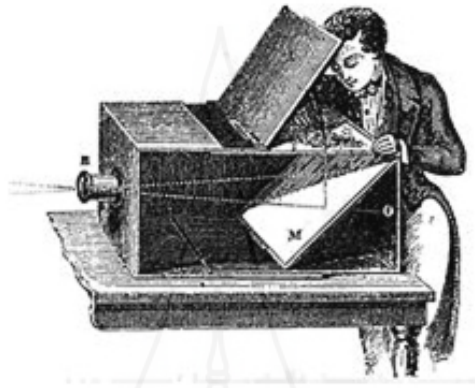
วิวัฒนาการของการถ่ายภาพ เริ่มต้นจากมีผู้สังเกตเห็นภาพเหมือนในลักษณะกลับหัว บนผนังในห้องทึบและอับแสง ซึ่งเกิดจากแสงของภาพวิวภายนอกลอดผ่านรูเล็กๆ ของผนังห้องทำให้เกิดภาพเหมือนบนผนังอีกด้าน (wanchai jongrach ,2557)

ภาพที่ 2.1 ภาพกลับหัว

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

จากหลักการดังกล่าว ต่อมาได้มีการนำมาประดิษฐ์เป็นกล้องออบสคิวรา (Camera Obscura) ซึ่งเป็นการรวมความหมายของคำว่า "camera" ที่มีความหมายว่า "ห้อง" ส่วน "Obscura" มีความหมายว่า "ความมืด" หลังจากนั้น ในปีค.ศ.1558 Giovanni Battista della Porta ได้เขียนบทความแนะนำให้ใช้กล้องออบสคิวรา เป็นเครื่องมือในการวาดภาพ

ภาพที่ 2.2 กล้องออบสคิวรา

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

2.2 วิวัฒนาการของกล้องถ่ายภาพ

ในปีค.ศ. 1814 Joseph Nicéphore Niépce ได้ทดลองนำสาร silver chloride เคลือบลงบนกระดาษแล้วใช้สำหรับรับภาพในกล้องออบสคิวรา โดยเปิดรับแสงอยู่นาน 8 ชั่วโมง ได้เกิดภาพปรากฏขึ้น แต่อยู่ได้สักพักแล้วก็จางหายไป ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีการถ่ายภาพ

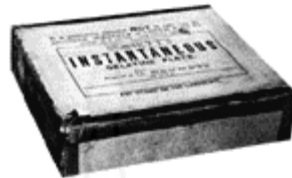
ในปีค.ศ. 1837 Louis Jacques Mandé Daguerre ได้พัฒนาวิธีการสร้างภาพต่อจาก Niépce เขาสามารถทำการบันทึกภาพให้อยู่คงทนได้สำเร็จโดยใช้เวลาในการรับแสงน้อยกว่า 30 นาที วิธีของ Daguerre เรียกว่า "Daguerreotype"

ภาพที่ 2.3 กล้อง Daguerreotype

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ในปี ค.ศ. 1871 Richard Leach Maddox ได้คิดค้นแผ่นรับภาพแบบแห้งโดยใช้สารเจลาติน ซึ่งเรียกระบบนี้ว่า ระบบ Gelatin Dry Plate Silver Bromide แผ่นรับภาพชนิดนี้ไม่จำเป็นต้องชโลมด้วยน้ำยาเคมีเพื่อทำการล้างภาพหลังจากบันทึกภาพเสร็จเหมือนกรรมวิธีในระบบก่อนหน้านี้ ในช่วงท้ายของทศวรรษ 1870 ความเร็วในการบันทึกภาพเหลือเพียง 1 ใน 25 วินาที

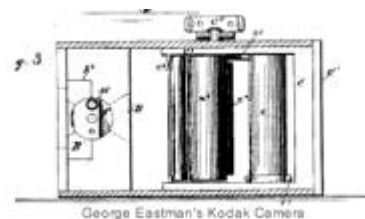

ภาพที่ 2.4 Gelatin Dry Plate Silver Bromide

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ในปี ค.ศ. 1880 George Eastman ได้ก่อตั้งบริษัท Eastman dry plate และได้ประดิษฐ์แผ่นรับภาพทำจากกระดาษทำให้โค้งงอได้ เป็นที่มาของคำว่า "ฟิล์มถ่ายภาพ (Photographic Film)"

ในปี ค.ศ. 1888 บริษัท Eastman ได้ประดิษฐ์ฟิล์มแบบเป็นม้วนและกล้องถ่ายภาพแบบประหยัดใช้ชื่อว่า "Kodak" ตัวกล้องมีลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยมไม่มีการปรับระยะชัดและมีความเร็วในการรับแสงตายตัวอีกทั้งได้ทำการเปลี่ยนฟิล์มแบบกระดาษเป็นแบบเซลลูลอยด์ (Celluloid) ผู้ใช้กล้อง Kodak เมื่อถ่ายภาพจนหมดม้วนจะต้องนำฟิล์มมาส่งให้บริษัท Kodak เพื่อเป็นผู้จัดทำขบวนการสร้างภาพ ต่อมาในปี ค.ศ. 1900 บริษัทได้ผลิตกล้องรุ่นใหม่นี้ชื่อว่า "Brownie" เป็นกล้องราคาประหยัดและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง กล้อง Brownie ออกมามากหลายรุ่น บางรุ่นยังมีจำหน่ายจนถึงทศวรรษ 1960 ผลจากการประดิษฐ์ฟิล์มม้วนของ Kodak เป็นก้าวสำคัญในการประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพยนตร์ของ Thomas Edison's ในปี ค.ศ. 1891

ภาพที่ 2.5 กล้อง Kodak

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ในปีค.ศ. 1913 Oskar Barnack จากสถาบัน Ernst Leitz Optische Werke ประดิษฐ์
ต้นแบบกล้อง 35 มม. และนำออกจำหน่ายในปีค.ศ. 1925 ใช้ชื่อว่า "Leica I" กล้อง 35 มม. เป็นที่นิยม
เพราะขนาดกะทัดรัด และฟิล์มที่ใช้ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ภาพที่ 2.6 กล้องจำลองต้นแบบ Leica I

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ในปีค.ศ. 1928 Franke & Heidecke Rolleiflex ได้นำเสนอกล้อง Rolleiflex ใช้ฟิล์ม
ขนาด 120 ประกอบด้วยเลนส์สองชุด ชุดหนึ่งใช้สำหรับบันทึกภาพ อีกชุดหนึ่งใช้กระจกสะท้อน
ให้เกิดภาพบนกระจกฝ้าสำหรับมองภาพ เรียกว่า กล้องระบบสะท้อนภาพเลนส์คู่ (Twin-lens
Reflex Cameras เรียกย่อ ๆ ว่า TLR)

ในปีค.ศ. 1933 Ihagee Exakta ได้ผลิตกล้องระบบสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว
(Single-lens Reflex Camera เรียกย่อ ๆ ว่า SLR) ใช้ฟิล์ม 120 ซึ่งในยุคนั้นมีการผลิตกล้อง TLR และ
SLR อยู่ก่อนแล้ว แต่กล้องของ Rolleiflex กับ ของ Exakta มีขนาดกะทัดรัด พกพาสะดวก จึงเป็น
ที่นิยมมากกว่า และอีก 3 ปีต่อมา Kine Exakta ได้ผลิตกล้อง SLR ที่ใช้ฟิล์มขนาด 35 มม. ซึ่งเป็น
แบบที่สามารถทำตลาดได้ดี ทำให้มีผู้ผลิตกล้องประเภทนี้ออกมาเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 2.7 กล้อง Rolleiflex แบบ TLR

ภาพที่ 2.8 กล้อง Exakta A, 2nd version

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ในปีค.ศ. 1935 บริษัท Eastman Kodak ได้วางจำหน่ายฟิล์มสไลด์สี "Kodachrome" ซึ่งให้สีสรรที่สวยงามเป็นที่นิยมของช่างภาพมืออาชีพ เนื่องจากขบวนการสร้างภาพที่ซับซ้อน ฟิล์มรุ่นนี้ขายในราคาที่รวมค่าล้างและต้องส่งไปเข้าสู่ขบวนการล้างที่ศูนย์ ของ Kodak เท่านั้น ต่อมาในปีค.ศ. 1941 บริษัท ยังได้แนะนำฟิล์ม negative สี "Kodacolor" เข้าสู่ตลาดอีกด้วย

ภาพที่ 2.9 ฟิล์มสไลด์สี Kodachrom

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ในปีค.ศ. 1948 Edwin Land ได้นำสิ่งประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพแบบสร้างภาพทันที หลังการบันทึกภาพ (Instant-picture camera) เรียกว่า "Land Camera" รุ่นของกล้องเรียกว่า "Polaroid Model 95" เนื่องจากราคากล้องยังค่อนข้างสูง จึงมีการออกรุ่นใหม่ ๆ อีกหลายรุ่น ในปี ค.ศ. 1963 Polaroid ได้เริ่มจำหน่ายฟิล์มสีสร้างภาพทันทีหลังการบันทึกภาพ (Instant Colour Film) และต่อมา ปี ค.ศ. 1965 Polaroid ได้ออกกล้องรุ่น "Model 20 Swinger" ซึ่งถือเป็นรุ่นที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง มียอดขายสูงสุดตลอดกาลรุ่นหนึ่งของบริษัท (wanchai jongrach:2557)

ภาพที่ 2.10 กล้อง Polaroid Model 20 Swinger

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

2.3 พัฒนาการที่สำคัญลำดับต่อมา

ในปีค.ศ. 1953 Harold Eugene Edgerton ได้ร่วมมือกับ Jaques Yves Cousteau นักสำรวจใต้น้ำชาวฝรั่งเศสเริ่มใช้กล้องถ่ายภาพใต้น้ำมหาสมุทรโดยใช้คลื่น โซนาร์ในการวัดระยะระหว่างกล้องกับพื้นมหาสมุทร

ในปีค.ศ. 1968 ยาน Apollo 8 บันทึกภาพของโลกจากดวงจันทร์เป็นครั้งแรก

ในปีค.ศ. 1990 กล้อง Dycam Model 1 ใช้หน่วยบันทึกภาพแบบ CCD (Charge Couple Device) และเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์โดยตรงในการส่งข้อมูลภาพ

ในปีค.ศ. 1991 บริษัท Kodak ได้ผลิตกล้อง Kodak DCS-100 ออกจำหน่ายโดยใช้ตัวกล้องแบบใช้ฟิล์มของยี่ห้ออื่นมาดัดแปลง และได้ให้นิยามในการเรียกเม็ดสีแต่ละเม็ดของภาพดิจิทัลว่า “พิกเซล” (Pixel) ขนาดของไฟล์ภาพสำหรับกล้องรุ่นนี้อยู่ที่ 1.3 เมกะพิกเซล กล้องดังกล่าวมีราคาค่อนข้างสูงและมีเป้าหมายในการจำหน่ายแก่ช่างภาพมืออาชีพและนักข่าว

2.4 การสร้างสารด้วยภาพนิ่ง

ภาพนิ่งเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี การถ่ายภาพเพื่อให้ได้ภาพนิ่ง สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ ปัจจุบันเทคโนโลยีการถ่ายภาพได้แบ่งออกเป็น การถ่ายภาพโดยใช้ฟิล์มและการถ่ายภาพดิจิทัล การผลิตภาพนิ่งด้วยกล้องฟิล์ม บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถ และมีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการผลิตภาพ ตามกระบวนการผลิตภาพนิ่งด้วยกล้องฟิล์ม เริ่มจากการถ่ายภาพ การล้างฟิล์ม และการอัดขยายภาพ (กมล ฉายาวัฒนะ และวิระชัย ตั้งสกุล: 2554)

2.4.1 อุปกรณ์ถ่ายภาพ อุปกรณ์ถ่ายภาพเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการผลิตภาพนิ่ง ผู้ที่จะผลิตภาพนิ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถถ่ายภาพได้ดี อุปกรณ์หลักที่ใช้ในการถ่ายภาพคือ กล้องถ่ายภาพ มีหลายแบบให้เลือกใช้ ดังนี้

1) *กล้องสะดวกใช้ (compact camera)* เป็นกล้องที่ใช้งานง่าย ผู้ถ่ายภาพไม่ต้องมีความรู้พื้นฐานมาก เมื่อบรรจุฟิล์มแล้วสามารถยกกล้องขึ้นจับภาพ กดชัตเตอร์ได้เลย ไม่ต้องมีการปรับแต่งกลไกอื่นๆ ให้ยุ่งยาก หากเป็นกล้องรุ่นเก่าจะเป็นกล้องบ็อกซ์ (box camera) มีการตั้งหน้ากล้องไว้ตายตัวสำหรับการถ่ายภาพกลางแจ้งที่มีแสงมากและต้องถ่ายในระยะห่างพอสมควร กล้องรุ่นใหม่ในปัจจุบันจะมีการปรับหน้ากล้องและปรับระยะโฟกัสโดยอัตโนมัติ (Auto) ช่วยให้อัตราการถ่ายภาพมีความชัดเจนแต่คุณภาพของเลนส์ที่ใช้ไม่ค่อยดีและเป็นแบบตายตัว ปรับแต่งไม่ได้ การใช้งานจึงค่อนข้างจำกัด กล้องสะดวกใช้ที่คุณภาพดี จะมีราคาสูงขึ้นด้วย เป็นกล้องที่ปรับความยาวโฟกัสของเลนส์ได้ มีแฟลชช่วยในการถ่ายรูป แต่คุณภาพความละเอียดของภาพยังไม่สูงมากนัก เมื่อต้องการนำไปขยายให้ภาพใหญ่ขึ้น

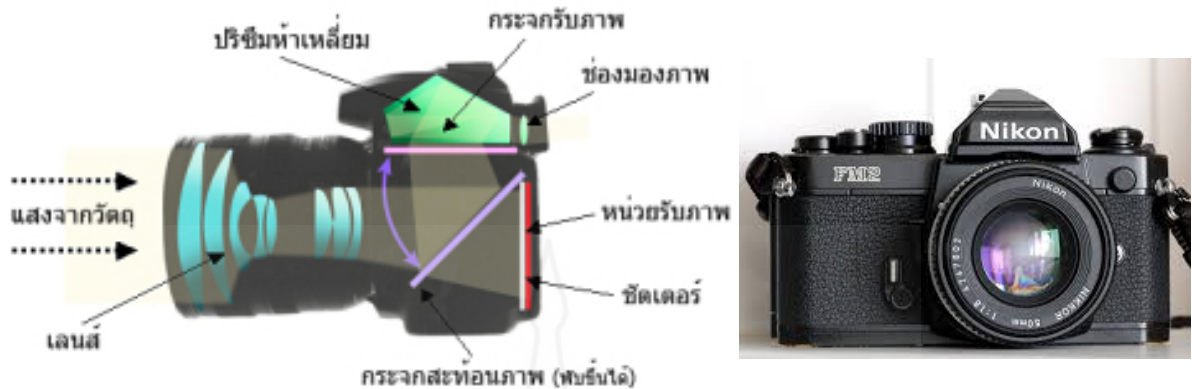
2) กล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (single lens reflex camera) เป็นกล้องที่ใช้ฟิล์มขนาดเล็ก 35 มม. อุปกรณ์ประกอบกล้องมาก เหมาะสำหรับมืออาชีพ ตัวกล้องมีกระจกสะท้อนแสงและปริซึมบังคับแสงทำให้มองผ่านเลนส์ขณะจับภาพ โดยภาพที่เห็นจะเป็นภาพเดียวกับที่เลนส์รับได้ ทำให้จัดองค์ประกอบของภาพได้ง่าย เปลี่ยนเลนส์ได้หลายแบบ ทั้งเลนส์ที่มีความยาวโฟกัสตายตัว ขนาดสั้นยาวต่างๆ และเลนส์ซูมที่ปรับความยาวโฟกัสได้สะดวก เลือกใช้อุปกรณ์ประกอบเลนส์ เช่น พวงข้อต่อต่างๆ เพื่อปรับคุณภาพของเลนส์ อุปกรณ์สวมหน้าเลนส์จำพวกฟิลเตอร์ต่างๆ เป็นต้น ต่อพ่วงแฟลชได้หลายชนิด การตั้งหน้ากล้องการปรับระยะ ทำให้สะดวกมิให้เลือกทั้งการวัดแสงภายในกล้องแล้วปรับหน้ากล้องตามต้องการหรือชนิดอัตโนมัติที่ตั้งหน้ากล้องตามสภาพแสงและปรับโฟกัสตามระยะทาง เลนส์ที่ถอดเปลี่ยนได้มีคุณภาพสูง ทำให้ขยายภาพ ได้ขนาดใหญ่โดยที่ภาพยังคงมีความคมชัด ขนาดของกล้องรวมทั้งอุปกรณ์ต่อพ่วงกะทัดรัดใช้งานได้ง่าย จึงได้รับความนิยมมากในวงการอาชีพ

3) กล้องขนาดกลาง (medium format camera) เป็นกล้องที่ใช้ฟิล์มขนาดใหญ่ คือขนาด 6x6 cm. กล้องรุ่นเก่าจะเป็นแบบกล้องเลนส์คู่ (twin lens reflex) รุ่นที่ใช้ในปัจจุบันเป็นแบบกล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว มีกลไกการใช้งานคล้ายกัน ต่างตรงที่ฟิล์มมีขนาดใหญ่กว่า ทำให้ได้ภาพต้นฉบับสำหรับนำไปขยายหรือนำไปพิมพ์ที่ใหญ่ขึ้น คุณภาพชัดเจน ความละเอียดของภาพเพิ่มขึ้น

4) กล้องขนาดใหญ่ (view camera) ใช้ฟิล์มขนาดใหญ่ 4 x 5 นิ้ว ขึ้นไป เหมาะสำหรับงานถ่ายภาพอาชีพโดยตรง โดยเฉพาะงานโฆษณา งานที่ต้องการภาพขนาดใหญ่ ภาพที่คุณภาพพิเศษ เช่น ภาพที่แสดงรายละเอียดทางสถาปัตยกรรม และศิลปะต่างๆ เป็นต้น ตัวกล้องสามารถปรับเลื่อนเอียงเลนส์และฟิล์มเพื่อให้ได้ภาพที่แตกต่างจากกล้องแบบอื่น ได้ตามที่ต้องการชนิดที่กล้องแบบอื่นไม่สามารถทำได้ ผู้ใช้กล้องชนิดนี้ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญมากพอสมควรจึงจะถ่ายภาพได้ดี (กมล ฉายาวัดนะ และ วิระชัย ตั้งสกุล : 2554)

2.4.2 ส่วนประกอบของอุปกรณ์ถ่ายภาพ

หลักการทำงานของกล้อง กล้องเป็นเหมือนกล่องทึบแสง ทำหน้าที่รับแสงโดยมิรู้ให้แสงผ่านเข้าไปได้ในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการสร้างภาพ กลไกและชิ้นส่วนต่างๆ ของกล้องจะต้องทำงานสัมพันธ์กันในการควบคุมปริมาณแสงไปยังหน่วยรับภาพอย่างถูกต้องแม่นยำ และยังคงควบคุมความคมชัดของภาพ ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการบันทึกภาพ (wanchai jongrach:2557)

ภาพที่ 2.11 ส่วนประกอบของกล้องถ่ายภาพ

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

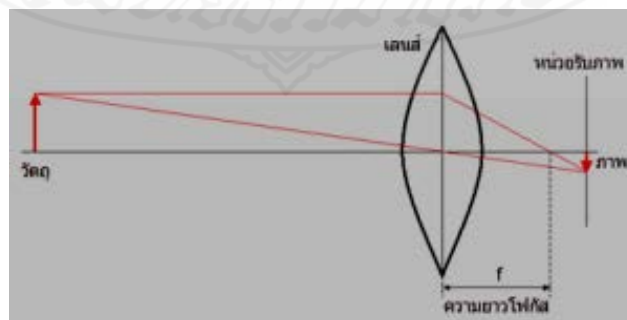
1) **ตัวกล้อง (Body)** ตัวกล้องมีลักษณะเป็นกล่องทึบ ด้านหน้าสำหรับติดตั้งเลนส์ ด้านหลังมีช่องสำหรับมองภาพที่จะถ่าย ด้านบนมีปุ่มกดบันทึกภาพ/ปุ่มกดลั่นชัตเตอร์ ภายในมีหน่วยรับภาพอยู่ส่วนหลัง กล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (SLR) มีกระจกและปริซึมสำหรับสะท้อนแสงจากเลนส์ไปสู่ช่องมองภาพ ภายในตัวกล้องยังมีหน่วยวัดแสง ช่องเก็บแบตเตอรี่และแผงวงจรไฟฟ้า หน่วยความจำ ด้านนอกของตัวกล้องยังมีอุปกรณ์วัดระยะห่างจากวัตถุ แฟลช ปุ่มปรับต่าง ๆ และช่องเสียบสำหรับใช้งานต่าง ๆ ตัวกล้องมีโครงสร้างที่แข็งแรง ทำจากวัสดุที่ต่าง ๆ กันสำหรับกล้องแต่ละรุ่นตั้งแต่ พลาสติกจนถึงโลหะผสมที่มีน้ำหนักเบา

2) **ช่องมองภาพ (Viewfinder)** ช่องมองภาพเป็นช่องสำหรับมองภาพก่อนทำการบันทึกภาพ กล้องประเภทสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (SLR) สามารถมองเห็นภาพในมุมมองเดียวกับภาพที่จะทำการบันทึกเนื่องจากใช้กระจกสะท้อน แสงจากเลนส์ขึ้นไปปรากฏภาพบนกระจกฝ้า ด้านบน แล้วสะท้อนภายในปริซึมห้าเหลี่ยม (Pentaprism) เข้าสู่ช่องมองแสงที่อยู่ด้านหลังของกล้อง กล้องรุ่นใหม่มักมีจอภาพ LCD หรือ LED อยู่ผ่นด้านหลังของตัวกล้อง ทำให้มองเห็นภาพที่จะบันทึกได้ชัดเจนขึ้น

3) **หน่วยรับภาพ (Light-sensitive Materials)** หน่วยรับภาพเป็นวัสดุไวต่อแสง อาจเป็นฟิล์มหรือแผ่นชิปสร้างภาพดิจิทัล (Digital Imaging Chip) หน่วยรับภาพจะอยู่ด้านหลังภายในตัวกล้อง ในปัจจุบันหน่วยรับแสงที่เป็นฟิล์มเริ่มหมดจากตลาด ส่วนแผ่นชิปสร้างภาพดิจิทัลที่นิยมใช้ จะเป็น “CCD” (charge coupled device) และ “CMOS” (complementary metal oxide semiconductor)

การใช้ฟิล์มเป็นหน่วยรับภาพ ผู้ผลิตฟิล์มจะกำหนดให้มีการผลิตฟิล์มแต่ละชนิดให้มีค่าความไวแสงที่ต่าง ๆ กันสำหรับการใช้งานแต่สภาพแสง ความไวแสงมีหน่วยวัดตามระบบ ISO (International Standards Organization) มาตรฐานที่ใช้คือ ISO 5800:1987 (อีกระบบมาตรฐานหนึ่งคือ DIN ย่อมาจาก “Deutsches Institut für Normung” ซึ่งเป็นมาตรฐานของเยอรมัน) ฟิล์มสำหรับถ่ายภาพในสภาวะแสงทั่วไป มีค่า ISO เท่ากับ 64 ถึง 100 หากจะถ่ายภาพในที่มืดปานกลาง ให้เลือกใช้ฟิล์มที่มี ISO เท่ากับ 300 ถึง 400 สำหรับสถานที่ที่มีคนมากอาจใช้ ฟิล์มที่มี ISO สูงถึง 1600 เมื่อฟิล์มที่มีค่า ISO สูงขึ้น คุณภาพของภาพก็จะด้อยลง

4) เลนส์ (Lens) ทำหน้าที่ย่อ/ขยายภาพ และทำให้ภาพที่หน่วยรับภาพมีความคมชัด ภายในเลนส์จะมีอะพอร์เจอร์ (Aperture) และอุปกรณ์ปรับระยะชัดอัตโนมัติและอาจจะมีการติดตั้งอุปกรณ์ลดการสั่นไหวของภาพ เลนส์จะถูกแบ่งประเภทตามความยาวโฟกัสของเลนส์ (Focal Length) เลนส์ที่มีความยาวโฟกัสเท่ากับ 50 ม.ม. ถือเป็นเลนส์ถ่ายภาพปกติ (Normal Lens/Prime Lens) ของกล้องที่ใช้ฟิล์ม 35 ม.ม. เมื่อเรามองผ่านช่องมองแสงของกล้องที่ใช้ฟิล์ม 35 ม.ม. ด้วยเลนส์ชนิดนี้จะเห็นภาพขนาดปกติไม่ใหญ่หรือเล็กเกินความเป็นจริง เลนส์ที่มีความยาวโฟกัสต่ำกว่านี้ถือเป็นเลนส์ถ่ายภาพมุมกว้าง (Wide Angle Lens) เช่น เลนส์ 35 ม.ม. เลนส์ 16 ม.ม. เป็นต้น ยังมีเลนส์ที่สามารถมองมุมได้กว้างเกือบ 180 องศา เราเรียกเลนส์ชนิดนี้ว่า เลนส์ตาปลา (Fish Eye Lens) ส่วนเลนส์ที่มีความยาวโฟกัสมากกว่า 50 ม.ม. ถือเป็นเลนส์ถ่ายภาพระยะไกล (Telephoto Lens) เช่น เลนส์ 80 ม.ม. เลนส์ 135 มม. เลนส์ 300 ม.ม. เป็นต้น เลนส์ที่สามารถเปลี่ยนความยาวโฟกัสได้ เรียกว่าเลนส์ถ่ายภาพเปลี่ยนระยะ โฟกัสหรือเลนส์ซูม (Zoom Lens) เลนส์ประเภทนี้จะระบุช่วงระยะโฟกัสต่ำสุดกับสูงสุด เช่น เลนส์ 35-70 ม.ม. หมายถึง เลนส์ที่สามารถปรับช่วงความยาวโฟกัสตั้งแต่ 35 ม.ม. เรื่อยไปจนถึง 70 ม.ม. (เลนส์ตัวนี้ ครอบคลุมทั้งช่วงมุมกว้าง ปกติและช่วงระยะไกล) เป็นต้น ยังมีเลนส์อีกประเภทหนึ่งที่ใช้ถ่ายภาพระยะใกล้มาก ๆ เช่น ถ่ายภาพดอกไม้ ผีเสื้อ แมลง เราเรียกว่าเลนส์ถ่ายภาพระยะใกล้/เลนส์มาโคร (Macro Lens) เลนส์ประเภทนี้เป็นเลนส์ที่มีความยาวโฟกัสคล้ายเลนส์ประเภทอื่น แต่ออกแบบให้สามารถถ่ายภาพในระยะใกล้ ๆ ได้

ภาพที่ 2.12 การหาความยาวโฟกัสของเลนส์

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

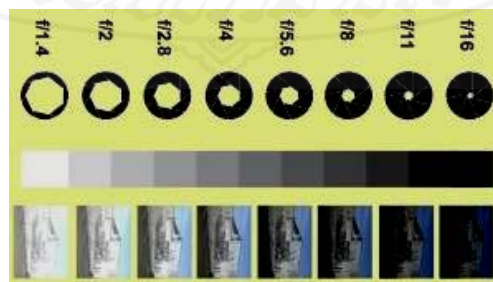
5) ชัตเตอร์ (Shutter) ทำหน้าที่เสมือนประตูปิดเปิดรับแสงให้กับหน่วยรับภาพอยู่ภายในตัวกล้องด้านหน้าของหน่วยรับภาพ ผู้ใช้สามารถปรับตั้งระยะเวลาในการเปิดรับแสงให้กับหน่วยรับภาพ ในสภาวะแสงปกติ เวลาในการเปิดรับภาพเป็นเศษส่วนของวินาที ช่วงเวลาที่มีการเปิดรับแสงเรียกว่าความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed) มีหน่วยวัดเป็นตัวเลขจำนวนเต็มเท่ากับส่วนของวินาทีที่เปิดรับภาพ เช่น เปิดรับแสงนาน $1/125$ วินาที จะได้ค่าความเร็วชัตเตอร์เท่ากับ "125" หากต้องการกำหนดเวลาการเปิดรับแสงโดยผู้ใช้อาจใช้อักษร "B" ในกรณีที่เปิดชัตเตอร์นาน 2 วินาที ก็กำหนดค่าความเร็วชัตเตอร์เป็นเลขจำนวนเต็มเท่ากับ "2" เช่นเดียวกับการเปิดนาน $1/2$ วินาที แต่ที่ปุ่มปรับ เลข "2" สำหรับ 2 วินาทีจะอยู่ต่ำกว่า "B" และมักใช้สีของตัวเลขที่ต่างออกไป

ภาพที่ 2. 13 Focal-Plane Shutter

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

6) อะเพอร์เจอร์ (Aperture) อะเพอร์เจอร์เป็นอุปกรณ์ภายในเลนส์ที่ทำหน้าที่ปรับเปลี่ยนขนาดของรูแสง ทำหน้าที่เสมือนหน้าต่างเปิดรับแสงผ่านเลนส์เข้าสู่ตัวกล้อง หากรูแสงใหญ่ปริมาณแสงจะส่องผ่านได้มากกว่ารูแสงที่เล็กกว่า มีหน่วยวัดเป็นอัตราส่วนของความยาวโฟกัส (Focal Length) กับเส้นผ่าศูนย์กลางขนาดของรูแสงอะเพอร์เจอร์ เช่น เลนส์ที่มีความยาวโฟกัส 50 มม. เมื่อเปิดอะเพอร์เจอร์ให้มีรูขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6.25 มม. เอา 50หารด้วย 6.25 ซึ่งเท่ากับ 8 ก็จะได้ค่าของอะเพอร์เจอร์เท่ากับ "f/8" ค่าของอะเพอร์เจอร์โดยทั่วไปจะอยู่ระหว่าง "f/1.2" ถึง "f/32" (โดยทั่วไปจะพบ f/1.4 f/2 f/2.8 f/3.5 f/4.5 f/5.6 f/8 f/11 f/16 f/22 f/32) จะสังเกตเห็นว่าหากตัวเลขมีค่าน้อยลงขนาดของรูแสงจะกว้างขึ้น

ภาพที่ 2.14 อะเพอร์เจอร์ (Aperture)

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

2.4.3 วัสดุสำหรับการถ่ายภาพ

วัสดุสำหรับการถ่ายภาพ ได้แก่ ฟิล์มชนิดต่างๆ ทั้งฟิล์มขาวดำสำหรับการถ่ายภาพเป็นภาพขาวดำ ฟิล์มขาวดำที่ใช้ถ่ายทำเป็นภาพสไลด์ขาวดำ ฟิล์มสีเพื่อการอัดขยายเป็นภาพสีและฟิล์มที่สีที่ใช้สำหรับถ่ายทำเป็นภาพสไลด์สี นอกจากนี้ ฟิล์มสียังแบ่งประเภทตามลักษณะของแสงที่ใช้ในการถ่ายภาพที่เป็นแสงแดดหรือแสงไฟถ่ายภาพซึ่งมีอุณหภูมิสีต่างกันและให้ผลเกี่ยวกับสีที่แตกต่างกัน ฟิล์มทั้งหมดยังมีความไวแสงแตกต่างกันสำหรับการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับการถ่ายภาพในสถานที่หรือ ในสถานะต่างๆ เช่น ใช้ถ่ายภาพในที่ที่มีแสงน้อย ถ่ายภาพการแข่งขันกีฬาซึ่งเป็นภาพที่เคลื่อนไหว เป็นต้น ความไวแสงของฟิล์มยังเกี่ยวข้องกับเนื้อภาพที่ถ่ายได้ว่าเป็นภาพเนื้อละเอียดหรือภาพเนื้อหยาบ การเลือกใช้ฟิล์มทุกชนิดยังมีการจำแนกเป็นขนาดหรือลักษณะทางกายภาพเป็นฟิล์มแผ่น ฟิล์มม้วน ที่แตกต่างกันเพื่อการใช้งานกับกล้องถ่ายภาพแต่ละประเภทอีกด้วย สำหรับการถ่ายภาพที่ต้องการเป็นตัวภาพบนกระดาษคือกระดาษสำหรับภาพขาวดำและกระดาษสำหรับภาพสีซึ่งแต่ละประเภท มีรายละเอียดแยกย่อยแตกต่างกันออกไปอีก เช่น เกรดของกระดาษเพื่อให้มีสีติดกันสวยงามตามสภาพของฟิล์มต้นฉบับ กระดาษที่มีพื้นผิวต่างๆ กัน ขนาดต่างๆ กัน เป็นต้น นอกจากนี้กระดาษอัดขยายภาพสียังมีกระดาษที่อัดขยายจากฟิล์มเนกาตีฟหรือจากฟิล์มสไลด์ซึ่งเป็นฟิล์มโพสิทีฟอีกด้วย

1) โครงสร้างของฟิล์ม ฟิล์ม (Flim) เป็นวัสดุที่สำคัญของการถ่ายภาพทุกประเภท เพราะเป็นสิ่งรองรับแสงและทำปฏิกิริยาทำให้เกิดเป็นภาพถ่ายตามที่เรากำลังต้องการ ปัจจุบันฟิล์มแต่ละยี่ห้อได้ผลิตออกมาให้เลือกใช้มากมายหลายรุ่น แต่ละรุ่นแต่ละแบบมีคุณสมบัติในการสร้างภาพที่แตกต่างกัน ในการถ่ายภาพจึงจำเป็นต้องเลือกใช้ฟิล์มให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการถ่ายภาพ โครงสร้างของฟิล์มประกอบด้วยส่วนที่สำคัญคือ ส่วนที่เป็นฐานรองรับเยื่อไวแสง (Support) เดิมใช้เซลลูโลสไนเตรต (Cellulosenitrate) ซึ่งติดไฟได้ง่าย ต่อมาได้ใช้โพลีเอทิลีนเทเรพทาเลต โพลีเอสเตอร์ (Polyethylene terephthalate polyester) แทน ส่วนที่เป็นเยื่อไวแสง (Emulsion) สารเคมีที่สำคัญในการประกอบเป็นเยื่อไวแสงของฟิล์มถ่ายภาพคือ เกลือเงินเฮไลด์ (Silver halide) เช่น เงินคลอไรด์ (Silver chloride) เงินโบรไมด์ (Silver bromide) และ เงินไอโอดีน (Silver iodide) เป็นต้น ก่อนฉาบบางไวแสง บนฐานรองรับจะมีชั้นของเฮลาตินซึ่งเป็นวัสดุเหนียวคั่นอยู่ เพื่อให้สารไวแสงยึดแน่นกับฐานรองรับ เรียกเฮลาตินชั้นนี้ว่า Subbing layer และเมื่อฉาบบางไวแสงบนฐานรองรับแล้ว จะใช้เฮลาตินฉาบบนสุดอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันการถูกขีดข่วนซึ่งเรียกเฮลาตินชั้นบนสุดนี้ว่า Nonstress supercoat ส่วนที่เป็น ด้านหลังของฟิล์ม จะฉาบบางด้วยเฮลาตินผสมกับสีย้อมเพื่อป้องกันการโค้งงอ เนื่องจากการเปียกและการแห้งของเยื่อไวแสงและของเฮลาติน นอกจากนั้นยังทำหน้าที่ป้องกันการเกิด (Halation) คือ การสะท้อนกลับหมดของแสงที่ผิวล่างของฐานรองรับ ทำให้เกิดวงกลมสว่างขึ้นโดยรอบภาพของจุดกำเนิดแสง

2) ประเภทของฟิล์ม ฟิล์มที่ใช้ในการถ่ายภาพโดยทั่วไป อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ฟิล์มถ่ายภาพขาวดำ และฟิล์มถ่ายภาพสี

(1) ฟิล์มถ่ายภาพขาว-ดำ (Black and white film) แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ ฟิล์มเนกาทีฟ (Negative film) คือ ฟิล์มขาว-ดำที่ใช้ถ่ายภาพโดยทั่วไปมีเชื้อไวแสงซึ่งให้สีตรงกันข้ามกับสีของวัตถุ หลังจากถ่ายภาพไปแล้ว นำฟิล์มไปผ่านกระบวนการล้างฟิล์ม ลักษณะของภาพจะเป็นเนกาทีฟ คือ ขาวเป็นดำ และดำเป็นขาว เมื่อนำฟิล์มไปอัดขยาย ลงบนกระดาษอัดภาพ จะได้ภาพที่มีสีตรงกับความเป็นจริงของภาพ

ภาพที่ 2.15 ฟิล์มเนกาทีฟ (Negative film)

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ฟิล์มโพสิทีฟ (Positive film) เป็นฟิล์มขาว-ดำ ใช้สำหรับ Copy จากฟิล์มเนกาทีฟให้เป็นฟิล์มโพสิทีฟ หรือสไลด์ขาว-ดำ

ภาพที่ 2.16 ฟิล์มโพสิทีฟ (Positive film)

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ฟิล์มรีเวอร์ซัล (Reversal film) คือ ฟิล์มประเภทสไลด์ เป็นฟิล์มโปร่งใส เมื่อถ่ายภาพแล้วนำไปผ่านกระบวนการล้างฟิล์ม จะได้ภาพที่มีลักษณะเหมือนธรรมชาติ

ภาพที่ 2.17 ฟิล์มรีเวอร์ซัล (Reversal film)

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

(2) ฟิล์มสี (Color film) แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ ฟิล์มสีเนกาทีฟ (Color negative film) เป็นฟิล์มสีที่ใช้ถ่ายภาพโดยทั่วไปหลังจากถ่ายภาพแล้ว นำไปผ่านกระบวนการล้างฟิล์ม แล้วนำไปอัดขยายลงในกระดาษอัดภาพ จึงจะได้ภาพที่มีสีตรงกันตามความเป็นจริงของวัตถุที่ถ่าย

ภาพที่ 2.18 ฟิล์มสีเนกาทีฟ (Color negative film)

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ฟิล์มโพสิทีฟ (Color positive film) เป็นฟิล์มที่ใช้สำหรับ Copy จากฟิล์มเนกาทีฟเป็นฟิล์มโพสิทีฟ คือสไลด์สี ฟิล์มรีเวอร์ซัล (Color reversal film) เป็นฟิล์มสีที่เมื่อนำไปถ่ายภาพแล้วผ่านกระบวนการล้างฟิล์มแล้วจะได้ภาพโปร่งใสที่มีสีตรงตามความเป็นจริงของวัตถุหรือที่เรียกว่าฟิล์มสไลด์นั่นเอง

3) *ความเร็วแสงของฟิล์ม (Film speed)* เมื่อความเร็วแสงของฟิล์มจะประกอบไปด้วยเกลือเงิน ซึ่งเมื่อถูกแสงก็จะเกิดปฏิกิริยาเปลี่ยนเป็นเงินและสร้างเป็นเงาแฝง เม็ดเกลือเงินนี้กระจาย ในเนื้อฟิล์ม ทำให้ฟิล์มทำปฏิกิริยากับแสงอย่างรวดเร็ว ความเร็วแสงของฟิล์มนี้เรียกว่าความเร็วแสงของฟิล์ม (Film speed) ฟิล์มที่มีความเร็วแสงช้าจะมีเกลือเงินจับอยู่บางๆ และมีขนาดเม็ดเกลือเงินเล็กๆ ทำให้ เนื้อของฟิล์ม (Grain) ละเอียด ส่วนฟิล์มที่มีความเร็วแสงสูงจะมีเม็ดเกลือเงินใหญ่กว่า ทำให้เนื้อของฟิล์มหยาบกว่าฟิล์มที่มีความเร็วแสงช้า ซึ่งสามารถแบ่งความเร็วแสงของฟิล์มออกได้เป็น 4 ระดับ คือ

(1) *ฟิล์มที่มีความเร็วแสงต่ำ (Low speed film)* ได้แก่ ฟิล์มที่มีความเร็วแสงฟิล์มประมาณ ISO 25-64 ฟิล์มประเภทนี้จะจับเนื้อฟิล์มไว้อย่างช้าๆ และมีเม็ดเกลือเงินขนาดเล็ก ทำให้เนื้อของฟิล์ม (Grain) ละเอียด ให้ความคมชัดของรายละเอียดต่างๆ ในการถ่ายภาพได้ดีมาก เหมาะสำหรับการถ่ายภาพในที่ที่มีแสงสว่างมาก สามารถนำไปฟิล์มไปอัดขยายภาพขนาดใหญ่ได้

(2) *ฟิล์มที่มีความเร็วแสงปานกลาง (Normal or Medium speed film)* ได้แก่ ฟิล์มที่มีความเร็วแสงฟิล์มประมาณ ISO 80-125 เหมาะสำหรับการถ่ายภาพทั่วไป ในที่มีแสงสว่างปานกลาง เนื้อของฟิล์มละเอียดพอสมควร ให้ความคมชัดของรายละเอียดต่างๆ ในการถ่ายภาพได้ดี

(3) *ฟิล์มที่มีความเร็วแสงสูง (High or fast speed film)* ได้แก่ ฟิล์มที่มีความเร็วแสงฟิล์มประมาณ ISO 160-400 มีคุณภาพของเนื้อฟิล์มค่อนข้างหยาบ ไม่เหมาะที่จะนำฟิล์มไปขยายภาพให้มีขนาดใหญ่ๆ เพราะเกรนของภาพจะแตก ฟิล์มที่มีความเร็วแสงฟิล์มสูงจะทำปฏิกิริยากับแสงได้เร็วและได้รับแสงมาก จึงเหมาะสำหรับการถ่ายภาพในที่ที่มีแสงสว่างน้อย

(4) *ฟิล์มที่มีความเร็วแสงสูงพิเศษ (Ultra fast speed film)* เป็นฟิล์มที่ผลิตขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ มีความเร็วแสงสูงตั้งแต่ ISO 1000 ขึ้นไป เหมาะสำหรับการนำไปถ่ายภาพ ในที่มีแสงน้อย หรือต้องการถ่ายภาพเพื่อแสดงเนื้อหาของภาพหรือต้องการหยุดการเคลื่อนที่เร็วๆ ขณะใช้ความเร็วชัตเตอร์สูงมากๆ และได้สภาพแสงที่ถูกต้อง

3) *ค่าความเร็วแสง ของฟิล์ม* บริษัทผู้ผลิตฟิล์มจะพิมพ์บอกมาให้ไว้ที่กล่องหรือฟิล์มหรือสลากฟิล์ม โดยมีหน่วยใช้กันหลายระบบ เช่น ระบบอเมริกา คือ ASA (American Standards Association) และระบบสากลแบบใหม่คือ ISO (International Standards Organization) มีอัตราความเร็วแสงต่อหน่วยเท่ากับหน่วย ASA หน่วยที่ใช้กับฟิล์มเยอรมัน คือ DIN (Deutsch Industrie Norm) อีกระบบหนึ่งเป็นของประเทศรัสเซียคือ GOST (Gosudarstvenny of Standart) ใช้อัตราความเร็วแสงเดียวกับระบบ ASA เป็นต้น ตัวเลขกำหนดค่าความเร็วแสง ของฟิล์มมากแสดงว่าฟิล์มมีความเร็วแสงสูงหรือมาก ตัวเลขน้อยแสดงว่ามีความเร็วแสงต่ำหรือน้อย ค่าของความเร็วแสงที่แตกต่างกันนี้มีผลต่อการเลือกขนาดช่องรับแสงและความเร็ว ชัตเตอร์ในการถ่ายภาพเป็นอย่างมาก

ฟิล์มที่มีความไวแสงมากจะไวต่อแสงได้เร็วและมากกว่าฟิล์มที่มีความไวแสงน้อย ในสภาพแสงแบบเดียวกัน ดังนั้นในการเลือกขนาดช่องรับแสงหรือความเร็ว ชัตเตอร์ จึงต้องคำนึงถึงความไวแสงของฟิล์มด้วย นอกจากนี้ฟิล์มที่มีความไวแสงต่างกัน ยังมีผลทำให้เนื้อของฟิล์มต่างกันด้วยคือ ฟิล์มที่มีความไวแสงสูง เนื้อของฟิล์มจะหยาบและมีความตัดกันของสี (Contrast) น้อย ส่วนฟิล์มที่มีความไวแสงต่ำ เนื้อของฟิล์มจะละเอียดและมีความตัดกันสูง ด้วย เหตุนี้ก่อนการถ่ายภาพทุกครั้งจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องทำการปรับค่าความ ไวแสงของฟิล์ม ให้ตรงกับค่าความไวแสงของฟิล์มที่เลือกใช้ เพื่อให้ได้ภาพที่มีสภาพของแสงที่สมบูรณ์ที่สุด

4) **การทำงานของฟิล์ม** หลังจากที่ฟิล์มถูกฉายแสง (Exposed to light) ในปริมาณที่พอเหมาะ ภาพของวัตถุจะถูกบันทึกไว้ในเนื้อไวแสงในลักษณะของภาพแฝง (Latent image) ซึ่งเป็นภาพที่ยังมองไม่เห็น จนกว่าจะนำไปผ่านกระบวนการล้างฟิล์ม เมื่อนำฟิล์มที่ผ่านน้ำยาสร้างภาพ (Developer) เฉพาะบริเวณฟิล์มที่ถูกแสงจะเปลี่ยนไป ทำให้เกิดภาพของเงินสีดำ ส่วนบริเวณฟิล์มที่ไม่ถูกแสงยังคงมีเงินเฮไลต์ ซึ่งยังคงไวต่อแสงอยู่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในน้ำยาสร้างภาพ ดังนั้นจึงต้องนำฟิล์มไปล้างต่อในน้ำยาคงสภาพ (Fixer) ที่จะทำให้ภาพคงตัว โดยมีไฮโปหรือโซเดียมไธโอซัลเฟตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ น้ำยานี้จะทำ ปฏิกิริยากับเงินเฮไลต์ ทำให้เงินเฮไลต์หลุดออกมาจากฟิล์ม คงเหลืออยู่แต่ภาพเงินสีดำ ซึ่งเป็นภาพของวัตถุที่บันทึกมา ส่วนใดจะมีสีดำมากหรือน้อย ก็จะขึ้นอยู่กับปริมาณของแสงที่ได้รับมา ฉะนั้นลักษณะของภาพที่เกิดในฟิล์มจึงมีส่วนที่มีสีดำทึบบ้าง สีจางเป็นสีเทาบ้าง ความเข้มของสีในฟิล์มนี้จะมีลักษณะกลับกันกับวัตถุที่เป็นจริง เช่น ถ้าวัตถุมีสีดำ ในฟิล์มจะใสสว่างขาว และถ้าวัตถุมีสีขาว ในฟิล์มจะมีสีดำทึบ จึงเรียกฟิล์มนี้ว่า ฟิล์มเนกาทีฟ (Negative) เมื่อนำฟิล์มนี้ไปอัดขยายบนกระดาษอัดภาพ จะได้สีที่ภาพกลับกันอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นภาพจริงเหมือนวัตถุที่ถ่ายมา เรียกว่า ภาพโพสิทีฟ (Positive)

2.4.4 ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพ ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ถ่ายภาพ สามารถจะเรียนรู้หรือศึกษาได้ไม่ยากจากหนังสือตำรา ส่วนความรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพถึงแม้จะมีหนังสือตำราให้ศึกษาแต่การที่จะให้รู้และเข้าใจจนสามารถถ่ายภาพได้ดีนั้น อาจจะยากเพราะการถ่ายภาพเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ในส่วนที่เป็นศาสตร์สามารถจะศึกษาได้โดยตรงแต่ส่วนที่เป็นศิลปะคือความงามและการสร้างสรรค์ นั้นจะต้องได้รับการฝึกฝนให้ชำนาญจึงจะสามารถถ่ายภาพได้ดีตามที่ต้องการ การหาความรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพ เมื่อรู้จักกลไกของกล้องถ่ายภาพแล้ว ก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งหน้ากล้องตามสภาพของแสงสว่างในที่ใดที่หนึ่งซึ่งจะถ่ายรูปให้สัมพันธ์กับความไวแสงของฟิล์มและการตั้งหน้ากล้องโดยเลือกความคมชัดของภาพเป็นหลัก หรือการจับภาพเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่ง เป็นสิ่งที่สามารถเลือกได้ด้วยความรู้ ความสามารถของผู้ถ่ายภาพ ความคมชัดก็สามารถเลือกให้ชัดแบบคมกริบทั้งภาพหรือชัดเฉพาะบางส่วนของภาพที่ต้องการได้ การจัดวางสิ่งของต่างๆ

ลงในภาพก็มีเกณฑ์การจัดองค์ประกอบของภาพซึ่งจะมีส่วนสำคัญในแง่ของความสวยงามของภาพ และการใช้ภาพสื่อความหมาย มุมมองของภาพ จังหวะที่เลือกกดชัตเตอร์เพื่อถ่ายภาพ การเลือกทิศทางของแสง การเลือกเวลาในการถ่ายภาพเพื่อให้ได้แสงและเงาที่สวยงาม ล้วนแต่เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายภาพทั้งสิ้น

2.4.5 การล้างฟิล์ม เมื่อถ่ายภาพเรียบร้อยแล้วขั้นต่อไปคือ การล้างฟิล์ม ซึ่งไม่ว่าจะเป็นฟิล์มสีหรือฟิล์มขาวดำมีกรรมวิธีที่ตรงไปตรงมา หากล้างจำนวนน้อย ก็บรรจุฟิล์มใส่ล่อนาลงล้างในแท็งค์ล้างฟิล์ม ซึ่งล้างทีละม้วนหรือล้างพร้อมกัน 2-3 ม้วน หากต้องการล้างจำนวนมากก็ล้างโดยใช้เครื่องที่ให้ฟิล์มเดินผ่านน้ำยาไปตามลำดับ ฟิล์มจะต้องผ่านน้ำยากี่ชนิดขึ้นอยู่กับว่าเป็นฟิล์มขาวดำ ฟิล์มสี หรือฟิล์มสไลด์ แต่ขั้นตอนก็คล้ายกันคือ น้ำยาต้องสดใหม่และควบคุมอุณหภูมิไม่ให้ร้อนหรือเย็นเกินไป ฟิล์มต้องถูกน้ำยาอย่างทั่วถึงตามเวลาที่กำหนด เสร็จแล้วต้องล้างน้ำให้สะอาดก็จะได้ฟิล์มที่มีคุณภาพทั้งหมด ถ้าเป็นฟิล์มสไลด์ก็จะได้ฟิล์มที่มีภาพเป็นโพสิทีฟสวยงาม หากเป็นฟิล์มที่ต้องนำไปอัดขยายภาพก็จะได้ฟิล์มเนกาตีฟที่คมชัด เมื่อฟิล์มผ่านกระบวนการล้างครบถ้วนตามขั้นตอนและแห้งดีแล้วสามารถนำไปอัดขยายภาพต่อไป

2.5.5 การขยายภาพ ฟิล์มเนกาตีฟขาวดำและฟิล์มเนกาตีฟสีจัดเป็นฟิล์มต้นฉบับเนื่องจากภาพในฟิล์มเป็นภาพสีตรงข้ามกับความเป็นจริงเมื่อนำภาพไปใช้งานต้องนำไปอัดหรือขยายเป็นภาพโพสิทีฟบนกระดาษจึงจะเห็นภาพที่มีสีสรรตรงตามความเป็นจริง การอัดภาพคือการทำเป็นภาพโพสิทีฟขนาดเท่าฟิล์มหรือเท่ากับต้นฉบับมักทำเพื่อต้องการดูตัวอย่าง ดูรายละเอียดคร่าวๆ ก่อนการขยายเป็นภาพขนาดใหญ่ที่ต้องการใช้งาน การอัดภาพเป็นฉายแสงผ่านฟิล์มที่ประกบติดอยู่กับกระดาษไวแสงแล้วจึงนำไปล้างในน้ำยา ส่วนการขยายภาพคือการนำฟิล์มไปฉายแสงในเครื่องขยายภาพให้แสงผ่านเลนส์ขยาย จะได้ภาพขนาดใหญ่กว่าต้นฉบับและสามารถเลือกขนาดภาพให้เล็กใหญ่มากน้อยตามต้องการ เมื่อนำกระดาษไวแสงมารับภาพที่ขยายแล้วนำไปล้างน้ำยาจะได้ภาพขยายขนาดใหญ่ตามต้องการภาพที่อัดเท่ากับต้นฉบับจริง ให้เป็นต้นแบบในการพิจารณาคัดเลือกภาพและสัดส่วนของภาพว่าจะขยายเป็นภาพใหญ่กว้างยาวเท่าใด (กมล ฉายาวัฒนะ และ วีระชัย ตั้งสกุล : 2554)

2.2.6 เทคนิคการถ่ายภาพ

1) การปรับตั้งกล้อง ในการบันทึกภาพหนึ่ง ๆ การหาระยะชัด (Focusing) เป็นการปรับเลื่อนระยะระหว่างเลนส์กับวัตถุที่จะบันทึกภาพ กับระยะระหว่างเลนส์กับหน่วยรับภาพ จนได้ตำแหน่งที่ทำให้ภาพมีความคมชัดที่สุด กล้องรุ่นใหม่ ๆ มีระบบหาระยะชัดโดยอัตโนมัติ กล้องสำหรับมืออาชีพหรือกึ่งมืออาชีพ มีปุ่มให้เลือกได้ว่าจะให้กล้องหาระยะชัดหรือจะหาระยะชัดเอง

2) การควบคุมปริมาณแสง (Exposure) เป็นการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างการปรับขนาดความกว้างของรูอะพอร์เจอร์กับ ระยะเวลาในการเปิดรับแสงของชัตเตอร์ หน่วยรับแสงจะสร้างภาพได้สมบูรณ์นั้นต้องได้รับปริมาณแสงจำนวนที่เหมาะสมไม่ มากไปหรือน้อยไป หากภาพจากวัตถุสว่างน้อยก็ต้องเปิดรับแสงให้มากขึ้น ทำได้โดยการเปิดชัตเตอร์ให้รับแสงนานขึ้นหรือจะปรับอะพอร์เจอร์ให้รูแสงใหญ่ขึ้นหรือปรับทั้งสองอย่างจนกว่าปริมาณแสงที่จะส่งไปยังหน่วยรับภาพจะตรงต่อความต้องการ อนึ่งในการให้หน่วยรับภาพได้รับปริมาณแสงเท่ากันนั้น หากปรับระยะเวลารับแสงของชัตเตอร์นานขึ้น ก็ต้องลดขนาดของอะพอร์เจอร์ให้เล็กลง จึงจะทำให้ปริมาณแสงที่ได้คงเดิมไม่ว่าจะเป็นการตั้งค่าต่าง ๆ แบบอัตโนมัติหรือจะตั้งค่าด้วยตนเอง เมื่อได้ค่าต่าง ๆ ที่ถูกต้อง ก็ทำการเล็งผ่านช่องมองภาพ เมื่อได้ภาพที่มีองค์ประกอบที่ต้องการ ก็สามารถบันทึกภาพได้อย่างมั่นใจ

3) เรียนรู้การใช้กล้อง ก่อนที่จะทำการถ่ายภาพ ควรใช้เวลาสักเล็กน้อย เรียนรู้หลักการและความสามารถของกล้องตลอดจนวิธีการ ปรับตั้งกล้องที่จะนำมาใช้ ถึงแม้ว่ากล้องยุคปัจจุบันนี้มีเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย เพียงเล็งไปยังวัตถุที่จะถ่ายแล้วกดปุ่มเปิดชัตเตอร์ ที่เหลือกล้องทำหน้าที่ให้หมด แต่หากเราต้องการได้ภาพที่แตกต่างออกไป เช่น ต้องการทำให้พื้นฉากหลังพร่ามัวเพื่อยังผลให้วัตถุที่เราถ่ายโดดเด่นขึ้น หรือต้องการถ่ายวัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวให้คมชัด หรืออยากได้ภาพที่มีโทนสีที่อบอุ่นขึ้น ซึ่งถ้าเราเข้าใจการทำงานของปุ่มควบคุมต่าง ๆ ของกล้อง เราก็สามารถจัดการกับความต้องการเหล่านี้ ก่อนอื่นให้เราเรียนรู้ลำดับการใช้กล้องอย่างคร่าว ๆ

ภาพที่ 2.19 กล้องถ่ายภาพ

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

4) ขั้นตอนการนำกล้องมาใช้ในการบันทึกภาพ

- ศึกษาการทำงานของกล้องที่จะนำมาใช้
- เลือกเลนส์ให้เหมาะกับงาน แล้วนำมาติดตั้งกับตัวกล้อง
- ติดตั้งอุปกรณ์เสริมเพื่อช่วยให้ได้ภาพที่ดีขึ้น เช่น แฟลช ขาตั้ง เป็นต้น
- ปรับตั้งค่าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปริมาณของแสง ได้แก่

ค่าความไวแสงของหน่วยรับภาพ ค่าความสมดุลย์ของแสงสีขาว ค่าความเร็วชัตเตอร์และขนาดอะพอร์เจอร์ หากต้องการให้กล้องคำนวณให้ให้ตั้งรูปแบบอัตโนมัติ (AUTO)

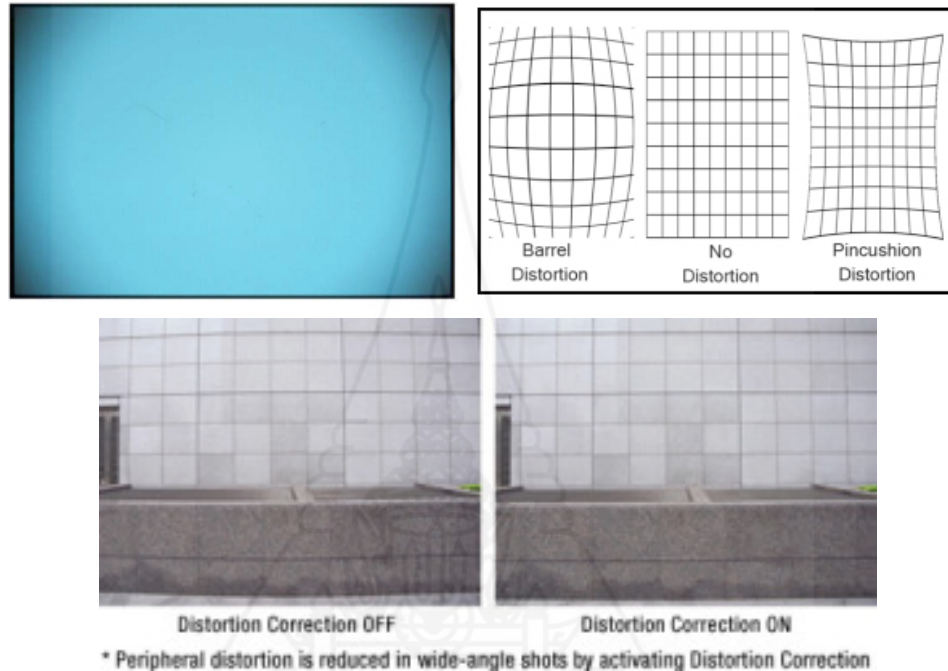
- จับถือกล้องอย่างถูกวิธี เล็งผ่านช่องมองแสงไปยังวัตถุที่จะบันทึกภาพ
- ปรับหาโฟกัสของวัตถุในภาพ ปกติมักใช้ระบบหาโฟกัสของกล้อง
- จัดองค์ประกอบของภาพที่เห็นในช่องมองภาพ
- รอจังหวะท่วงท่าของวัตถุ แล้วกดชัตเตอร์
- ใช้และเก็บรักษากล้องอย่างทะนุถนอม ไม่กระทบกระแทกกล้อง ระวัง

อย่าให้เลนส์มีรอยขีดข่วน ทำความสะอาดเลนส์ด้วยกระดาษเช็ดเลนส์และอุปกรณ์ทำความสะอาดเลนส์

5) การเลือกใช้เลนส์ เลนส์มีส่วนสำคัญต่อคุณภาพของภาพเป็นอย่างมาก

เนื้อเลนส์ที่ทำจากแก้วจะมีคุณภาพดีกว่าเลนส์ที่ทำจากโพลีคาร์บอเนต เลนส์ที่ดีจะมีความใสให้ความคมชัดและกระจายแสงได้เสมอกันทั่วทั้งภาพ (ตรวจสอบได้โดยการถ่ายภาพกำแพงเรียบ ๆ ที่มีความสว่างเท่า ๆ กันทั้งหน้า) ไม่มีอาการพร่ามัว (blur) ที่มุมภาพในขณะที่ส่วนกลางคมชัด และมีการบิดเบือนของภาพ (distortion) น้อย (เช่น ถ่ายภาพของใบหน้าออกมาบวมเกินจากความเป็นจริง) เลนส์ที่ดีจึงมีราคาแพงและมีน้ำหนักมาก การเลือกใช้เลนส์ที่มีความยาวโฟกัสให้เหมาะกับงาน

ก็มีความสำคัญเช่นกัน เช่น การถ่ายภาพบุคคลครึ่งตัว ควรใช้เลนส์ที่มีความยาวโฟกัส ประมาณ 80 มม. ถึง 135 มม. ถ่ายภาพทิวทัศน์ ควรใช้ 35 - 50 มม. ถ่ายภาพนก ควรใช้ 250 มม. ขึ้นไป เป็นต้น เลนส์ที่มีความยาวโฟกัสสูงมีโอกาที่ภาพจะสั่นไหวมากกว่าเลนส์ที่มีความยาว โฟกัสต่ำ เนื่องจากอัตราการขยายของภาพมากกว่า การสั่นไหวเพียงเล็กน้อยก็จะทำให้ภาพที่ได้ไม่คมชัด

ภาพที่ 2.20 ลักษณะการบิดเบือน (Distortion) ของภาพแบบต่าง ๆ ที่เกิดจากเลนส์
ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

6) การตั้งค่าความไวแสงของหน่วยรับภาพ การตั้งค่า ISO โดยปกติจะตั้งไว้ที่ประมาณ 80 ถึง 250 สำหรับสถานะแสงปกติ การถ่ายภาพในที่มืดหรือภาพเคลื่อนไหวสามารถตั้งค่าที่สูงขึ้นไปอีก แต่ไม่ควรเกิน 800 เนื่องจากจะเกิดปัญหาเรื่องเม็ดสีที่แตกพร่าและมีสีผิดเพี้ยน (Noises) เป็นที่คาดกันว่าหน่วยรับภาพจะถูกพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นอีก ในอนาคตจะทำให้ปัญหาเหล่านี้หมดไป ขนาดของหน่วยรับภาพมีความสำคัญต่อคุณภาพของภาพมาก หากความหนาแน่นของพิกเซลใกล้เคียงกัน ขนาดของหน่วยรับภาพยิ่งใหญ่ขึ้นจะให้รายละเอียดของภาพที่ดีขึ้น คมชัดขึ้นกว่าหน่วยรับภาพที่เล็กกว่า จะเห็นว่าการกล้องสำหรับมืออาชีพจะใช้หน่วยรับภาพขนาด FX ซึ่งเท่ากับขนาดของฟิล์ม 35 มม. และใหญ่กว่าขนาดของหน่วยรับภาพของกล้องระดับรอง ๆ ลงมา

7) การปรับตั้งค่าความสมดุลย์ของแสงสีขาว (White Balance) เนื่องจากแหล่งกำเนิดของแสงต่าง ๆ มีอุณหภูมิสีที่ต่างไปจากแสงของพระอาทิตย์ที่มีอุณหภูมิสี 5,500 องศาเคลวิน เช่น แสงจากหลอดไฟจะมีสีอมเหลือง แสงจากนีออนมีสีอมฟ้า เมื่อแสงจากแหล่งกำเนิดแสงเหล่านี้ไปตกกระทบลงบนวัตถุ ก็จะทำให้ภาพของวัตถุนั้นมีสีเอนเอียงไปตามอุณหภูมิสีของแหล่งกำเนิดแสงนั้น ๆ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กล้องจึงทำการคำนวณค่าของสีชดเชยให้โดยปกติกล้องรุ่นใหม่ๆ จะทำหน้าที่นี้โดยอัตโนมัติ แต่ก็มีปุ่มสำหรับให้ผู้ที่ใช้ปรับแต่งเองด้วย ในทางปฏิบัติ เรามักจะให้กล้องคำนวณหาค่าความสมดุลย์ของแสงสีขาว หากเราทดลองถ่ายแล้วเห็นว่าภาพที่ได้มีโทนสีที่ไม่ถูกต้องก็สามารถทำการปรับ ค่าเองได้ และถ้าเราเข้าใจนิสัยของกล้องที่ใช้อยู่ได้ดี เราก็ปรับตั้งค่าความสมดุลย์ของแสงสีขาว ตามสภาวะแสงที่เป็นอยู่ก่อนทำการบันทึกภาพก็ได้

8) การตั้งความเร็วชัตเตอร์และขนาดอะพอร์เจอร์ เนื่องจากปริมาณแสงที่หน่วยรับภาพต้องการมีค่าคงตัวสำหรับ ISO หนึ่ง ๆ การปรับความเร็วชัตเตอร์กับขนาดรูแสงอะพอร์เจอร์จึงต้องมีความสัมพันธ์กัน หากเพิ่มความเร็วชัตเตอร์ก็ต้องเพิ่มขนาดของรูแสงอะพอร์เจอร์ (นั่นคือค่า f จะต่ำลงเช่น จาก $f/11$ เป็น $f/5.6$) การเลือกความเร็วชัตเตอร์สำหรับภาพทั่วไปไม่ควรต่ำกว่า 125 เพราะหากต่ำกว่านี้ ภาพอาจสั่นไหวได้ การตั้งความเร็วชัตเตอร์ต่ำมักใช้ถ่ายภาพกลางคืน ถ่ายเส้นสายของแสงไฟรถที่วิ่งไปตามทาง หรือถ่ายภาพน้ำตกให้เห็นสายน้ำเป็นเส้น ๆ ส่วนการตั้งความเร็วชัตเตอร์สูงมักใช้ถ่ายภาพที่มีการเคลื่อนไหว เช่น ภาพกีฬา ภาพนกบิน เป็นต้น การตั้งขนาดรูแสงอะพอร์เจอร์มีผลต่อระยะชัดลึก (ช่วงระยะห่างระหว่างจุดใกล้ที่สุดจากกล้องถึงจุดที่จะถ่ายเริ่มมีความคมชัดของภาพจนถึงระยะที่ไกลที่สุดที่เริ่มหมดความคมชัดหรือเรียกว่า “Depth of Field”) ขนาดรูแสงอะพอร์เจอร์ที่กว้างขึ้น ระยะชัดลึกก็จะน้อยลง เช่น ถ่ายภาพบุคคล ตาข้างหนึ่งจะคมชัด ส่วนอีกข้างซึ่งอยู่ไกลออกไปอีกเล็กน้อยเริ่มพร่ามัว หลังจากเพิ่มขนาดรูแสงขึ้น เป็นต้น การเลือกขนาดรูแสงอะพอร์เจอร์อยู่ที่ประเภทของภาพ เช่น หากถ่ายวิวทิวทัศน์ จะใช้รูแสงที่เล็กเพื่อให้ภาพทุกจุดคมชัด (ใช้ $f/8$ ขึ้นไป) หากถ่ายภาพดอกไม้หรือแมลงจะใช้รูแสงที่กว้างขึ้นเพื่อให้ดอกไม้เด่นและด้าน หลังพร่ามัว (ใช้ $f/5.6$ แต่ไม่ควรกว้างกว่านี้เพราะระยะชัดลึกจะน้อยเกินไป) กล้องประเภทคอมแพค มักไม่มีปุ่มให้ปรับตั้งความเร็วชัตเตอร์หรือขนาดอะพอร์เจอร์ ต้องเป็นกล้องประเภทกึ่งมืออาชีพขึ้นไปจึงจะมีปุ่มปรับเหล่านี้ การปรับตั้งเริ่มจากเลือกรูปแบบการปรับตั้งที่ปุ่มหมุนบนกล้องก่อน แล้วจึงปรับค่าอื่น ๆ ตามเงื่อนไขของรูปแบบที่เลือกไว้ ซึ่งกล้องส่วนใหญ่มีรูปแบบให้เลือกดังนี้

ภาพที่ 2.21 ปุ่มปรับโหมดทำงานของกล้อง

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

"AUTO" กล้องเป็นผู้เลือกค่าทุกอย่างโดยอัตโนมัติเพื่อให้ได้ปริมาณแสงที่ถูกต้อง

"M" (Manual) ผู้ใช้เป็นผู้ปรับตั้งค่าเองทั้งหมด

"S" (Shutter Priority) ผู้ใช้เป็นผู้ตั้งค่าความเร็วชัตเตอร์ กล้องจะคำนวณหาค่าอะเพอร์เจอร์

"A" (Aperture Priority) ผู้ใช้เป็นผู้ตั้งค่าอะเพอร์เจอร์ กล้องจะคำนวณหาความเร็วชัตเตอร์

"P" (Program) คล้ายรูปแบบ "AUTO" แต่ยอมให้ผู้ผู้ใช้ปรับแต่งค่าต่าง ๆ ได้

นอกจากนี้ กล้องแต่ละรุ่นยังมีรูปแบบอื่น ๆ ให้เลือก เช่น รูปแบบสำหรับถ่ายทิวทัศน์ บุคคล ดอกไม้ เป็นต้น รูปแบบเหล่านี้มักแสดงเป็นภาพแทนตัวอักษร กล้องจะคำนวณค่าต่าง ๆ ให้โดยอัตโนมัติให้เหมาะกับรูปแบบที่เลือกไว้การใช้ไฟแฟลช นอกจากไฟแฟลชขนาดใหญ่ที่ใช้กันในสตูดิโอถ่ายภาพแล้ว ไฟแฟลชที่ติดกับตัวกล้องก็มีความสำคัญ ช่วยเพิ่มแสงให้แก่วัตถุที่จะถ่าย ทำให้ภาพออกมามีสีสันที่ดีขึ้น และยังช่วยให้เราสามารถใช้เวลาชัตเตอร์ได้สูงขึ้น แม้การถ่ายภาพนอกสถานที่ซึ่งมีแสงมากพอ เราสามารถใช้แฟลชเติมแสงด้านหน้าให้วัตถุอีกเล็กน้อย (Fill In) ทำให้วัตถุสว่างขึ้น เคนชัดและลดเงามืดที่อาจมีปรากฏอยู่ การถ่ายภาพย้อนแสงหากใช้ไฟแฟลชจะช่วยทำด้านหน้าของวัตถุซึ่งมีอยู่สว่างขึ้น เห็นรายละเอียดได้ดีขึ้น โดยปกติแสงไฟจากแฟลชเป็นแสงที่แข็ง เวลาใช้งาน หากถ่ายในห้องจะใช้วิธีหันหัวแฟลชขึ้นด้านบนทำมุมให้แสงแฟลชสะท้อนฝ้าเพดาน กลับไปที่วัตถุที่จะถ่าย จะทำให้แสงนุ่มขึ้น หรือจะสวมหัวแฟลชด้วยยางนุ่นที่ทำเฉพาะ (Diffuser) ก็ช่วยให้แสงนุ่มขึ้นได้

ภาพที่ 2.22 Flash

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

ภาพที่ 2.23 ขาตั้งกล้อง

ที่มา <http://ect3503wanchai.blogspot.com>

9) การใช้ขาตั้ง ขาตั้งช่วยยึดกล้องไม่ให้เกิดการสั่นไหวเวลาลั่นชัตเตอร์ ทำให้ภาพมีความคมชัดแม้จะใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำ ๆ เป็นเวลาหลายวินาที ดังนั้น เวลาการถ่ายภาพกลางแจ้ง หรือเมื่อจะต้องใช้ความเร็วชัตเตอร์ที่ต่ำ จึงต้องใช้ขาตั้งช่วยเสมอ หากมีความจำเป็นและหาขาตั้งไม่ได้ ให้หาที่ยึดที่มั่นคง เช่น เสาคู่ไฟฟ้า โต๊ะ เวลาถ่ายให้ยึดกล้องกับตัวช่วยเหล่านี้นให้มั่นคงอย่าให้ขยับได้แม้แต่เล็กน้อย มิฉะนั้นภาพจะออกมาไม่คมชัดได้ ช่วงภาพมืออาชีพหากมีโอกาส มักใช้ขาตั้งช่วยในการถ่ายภาพเสมอ แม้แต่การถ่ายภาพทิวทัศน์ในเวลากลางวันซึ่งมีแสงเพียงพออยู่แล้ว ทั้งนี้เพราะเมื่อนำภาพไปขยายใหญ่ ๆ ภาพก็ยังคมชัดอยู่และยังให้รายละเอียดที่ดี

3. ทฤษฎีว่าด้วยการรับรู้

3.1 ความหมายของการรับรู้ การรับรู้เป็นกระบวนการเลือก รวบรวม และแปลผลหรือการตีความสารสนเทศซึ่งจัดเห็นสิ่งเร้าชนิดหนึ่งผ่านการรับสัมผัสของประสาททั้งห้า ได้แก่ การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรสและการสัมผัสทางกาย การรับรู้เป็นส่วนกำหนดกรอบแนวคิดของมนุษย์ในการประเมินสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและการแสดงออกของมนุษย์ต่อสิ่งต่างๆ การรับรู้เป็นกระบวนการที่มนุษย์ใช้ในการเชื่อมโยงการให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ ในอดีตกับกระบวนการในการให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ ในปัจจุบันและอนาคต การศึกษาเรื่องกระบวนการรับรู้ของมนุษย์จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาด้านการสื่อสาร

3.2 กระบวนการรับรู้ (The perception process) เป็นกระบวนการสื่อสารภายในตัวเองที่ซับซ้อนและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว 3 ขั้นตอนสำคัญคือ ขั้นเกิดการกระตุ้นที่ประสาทรับสัมผัส (sensory stimulation occurs) ขั้นประสาทรับสัมผัสรวบรวมเรียบเรียงจัดการประมวลสิ่งเร้าที่เข้ามาสู่การรับรู้ (sensory stimulation is organized) และขั้นการแปลผลการประเมินหรือการให้ความหมายกับสิ่งเร้านั้นๆ (sensory stimulation is interpreted-evaluated) กระบวนการรับรู้ทั้ง 3 ขั้นตอนเกิดขึ้นฉับไวจนเสมือนหนึ่งว่าไม่สามารถแยกเป็นขั้นตอนที่ละขั้นตอนตามเวลาที่เกิดขึ้นก่อนหลังได้อย่างชัดเจน

3.2.1 ขั้นเกิดการกระตุ้นที่ประสาทสัมผัส ประสาทรับสัมผัสทั้งห้าของมนุษย์จะรับสิ่งเร้าที่เราได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รับรสหรือได้รับสัมผัสทางกายที่แตกต่างกันตามขีดจำกัดและความสามารถของประสาทสัมผัสทั้งห้าของแต่ละคน มนุษย์มีกลไกการเลือกรับรู้ (selective perception) ที่ทำให้แต่ละบุคคลมีกระบวนการกลั่นกรองเลือกรับบางสิ่งและไม่รับในสิ่งในสิ่งที่ตนเองไม่ต้องการได้อีกด้วย

3.2.2 ขั้นการรวบรวมและเรียบเรียงเพื่อประมวลผลสิ่งเร้า สิ่งเร้าที่ผ่านกระบวนการเลือกรับรู้จะผ่านเข้าสู่ขั้นตอนการประมวลผล การจัดกลุ่มตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่แต่ละคนใช้ในการรับรู้ กลุ่มนักจิตวิทยาเกสตัลท์ (Gestalt psychologists) ได้เสนอหลักเกณฑ์สำคัญที่มนุษย์ใช้ในการประมวลผลสิ่งเร้า มาอธิบายพฤติกรรมและการสื่อสารของมนุษย์ ดังนี้

1) **หลักความใกล้ชิด** ใช้เกณฑ์ว่าสิ่งใดใกล้ชิดกันทางกายภาพจะถูกจัดกลุ่มการรับรู้ว่าเป็นกลุ่มเดียวกัน เช่น เรามักจัดกลุ่มการรับรู้คู่สามีภรรยาเป็นหน่วยเดียวกัน การได้รับความเห็นของสามีเราจึงเหมารวมว่าภรรยาคงมีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน เป็นต้น

2) **หลักความคล้ายคลึง** ใช้หลักเกณฑ์ว่าสิ่งที่คล้ายคลึงกันจะถูกจัดเป็นหมวดหมู่เข้าด้วยกัน เช่น ความคล้ายคลึงด้าน สี รูปร่าง ขนาด หรือความคิด เป็นต้น

3) **หลักความต่อเนื่อง** พบว่าความต่อเนื่องของสิ่งที่นำเสนอมาก่อนจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสิ่งที่เสนอตามมา การใช้หลักความต่อเนื่องในการรับรู้มีผลอย่างยิ่งโดยเฉพาะในงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่า องค์การที่มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์การ

4) **หลักการเสริมปิด** การรับรู้บางครั้งไม่จำเป็นต้องได้รับข้อมูลทั้งหมดก็สามารถแปลผลตีความหมายสิ่งเร้านั้นๆ ได้ งานโฆษณาที่น่าสนใจทางโทรทัศน์ด้วยภาพและคำโฆษณาที่ได้รับการสร้างสรรค์เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ชมเกิดจินตนาการ เกี่ยวกับสินค้าโดยไม่จำเป็นต้องบอกข้อมูลของสินค้า

3.2.3 ขั้นการแปลผลการประเมิน หรือการให้ความหมายกับสิ่งเร้านั้นๆ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นของการประเมินและให้ความหมายกับสิ่งที่เข้ามาในกระบวนการรับรู้ การประเมินและให้ความหมายขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตนเอง เช่น ประสบการณ์ในอดีตในเรื่องนั้นๆ ความต้องการส่วนบุคคล ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึก เป็นต้น และปัจจัยภายนอกคือสถานการณ์แวดล้อมขณะนั้น (บุษบา สุธีธร, 2556)

3.3 การรับรู้ภาพ ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการมองเห็นได้อธิบายกระบวนการเห็นภาพและเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเห็นภาพไว้ดังนี้ ภาพเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากแสงตกกระทบวัตถุและถูกวัตถุดูดกลืนแสงนั้นไว้ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้เราสามารถสัมผัสได้ Aldous Huxley อธิบายกระบวนการเห็นภาพไว้ว่า “Sensing plus selecting plus perceiving equals seeing” (การสัมผัส + การเลือก + การรับรู้ = การมองเห็น) ในขั้นแรกของกระบวนการมองเห็นคือ การรับสัมผัส (sense) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อแสงมาตาเราปรับสายตารับแสง เกิดการรับภาพของเรตินาในดวงตา ขั้นที่สองเป็นการเลือกรับ (select) เกิดจากกระบวนการแยกแยะของสมอง และในขั้นที่สาม การรับรู้ (perceive) เกิดจากการประมวลผลและเก็บบันทึกภาพนั้น (กมล ฉายาวัฒนะ และ วิระชัย ตั้งสกุล, 2554)

3.3.1 ขั้นการรับสัมผัส (sense) เกิดขึ้นเมื่อแสงซึ่งเป็นพลังงานที่มนุษย์มองเห็นได้แผ่รังสีมากระตุ้นนัยน์ตาของมนุษย์ แหล่งกำเนิดแสงอาจแบ่งได้เป็น 2 แหล่งคือ แสงที่เกิดจากการกระตุ้นให้อะตอมลุกขึ้นมาเป็นเปลวไฟส่องสว่าง (Incandescent light) เช่น แสงเทียน แสงหลอดไฟฟ้าแบบไส้หลอด แสงจากดวงอาทิตย์ เป็นต้น แหล่งที่สองคือแสงจากพลังงานอย่างอื่น (Luminescent) เช่น แสงจากไฟนีออน แสงจากหลอดจอภาพคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เมื่อแสงแพร่กระจายไปตกกระทบวัตถุใดๆ แล้ว จะเกิดปฏิสัมพันธ์กับอะตอมของวัตถุนั้นในลักษณะถูกดูดกลืนและสะท้อนกลับ เช่น เมื่อแสงตกกระทบเสื้อสีดำจะถูกดูดซับและเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อน หรือเมื่อแสงตกกระทบโลหะสะท้อนแสง จะเกิดการสะท้อนกลับ เป็นต้น

3.3.2 การมองเห็น เกิดจากตาซึ่งเป็นอวัยวะที่ไวต่อแสง ทำหน้าที่เปลี่ยนพลังงานแสงเป็นแรงกระตุ้นเส้นประสาทส่งไปยังสมอง ทำให้เกิดการรับรู้ ตาของมนุษย์และสัตว์สามารถจำแนกสี รูปร่าง และระยะทางได้ ตาทำหน้าที่เหมือนกล้องถ่ายภาพ(camera) โคนมีเลนส์ของตาเป็นส่วนทำให้เกิดภาพหัวกลับ(inverted image) ขึ้นมาในหน้าของจอตา(retina)ที่มีความไวต่อแสงเหมือนฟิล์มในกล้องถ่ายภาพ

3.3.3 ขั้นการเลือก (select) เมื่อตาได้รับแรงกระตุ้นจากพลังงานแสง เซลล์รับภาพ (receptor) จะทำหน้าที่รับแรงกระตุ้นแล้วส่งสัญญาณไปยังสมองประมวลผล ทำให้เกิดภาพในลักษณะ แบน กลม ระยะไกล ใกล้ ถ้าตาทั้งสองข้างทำงานไม่ประสานกันก็จะเกิดภาพซ้อน การแปลความหมาย สิ่งที่เป็นวัตถุ เหตุการณ์ ผู้คน สถานการณ์ จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าเรามาสามารถแปลความรู้สึกจากตาได้

3.3.4 ขั้นการรับรู้(perceive) เป็นขั้นที่สมองเห็นภาพ ซึ่งเป็นขั้นที่มีความแปรผันไปมาก การรับรู้เกิดจากการกระตุ้น 4 ประการคือ สี (colors) รูปแบบ (form) ความลึก (dept) การเคลื่อนไหว (movement) สีเรียกความสนใจ สวยงาม สีในที่นี้หมายถึงสีของแสงซึ่งแผ่รังสีออกมาในรูปของคลื่นแสง(light waves) ความสามารถในการแยกแยะและรับรู้ทางด้านสีของแต่ละบุคคลจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ การเรียนรู้ อารมณ์ ฯลฯ ของแต่ละบุคคล

คุณสมบัติของสีที่สำคัญคือ การมีสีส้น (hue) ความส่องสว่าง(brightness) และความอิ่มตัวสี (saturation) สีของแสงต่างกันได้ถึงล้านสี แต่ละคนชอบสีที่ต่างกัน เด็กๆ จะชอบสีสว่างมากกว่าสีมืดๆ ความเข้มของสีมีอิทธิพลต่อการรับรู้รูปร่างของวัตถุ สีเป็นทั้งสัญญาณ(sign) และสัญลักษณ์(symbol) มีผลต่ออารมณ์และการจดจำ ผู้ออกแบบสร้างสรรค์จึงใช้สีในการเน้นส่วนหนึ่งส่วนใดของสารเสนอ รูปร่าง (form) เกิดจากการจัดระบบรับรู้ภาพทั้งหมดโดยพิจารณาจากปัจจัยที่เป็น จุด (dote) เส้น (line) รูปร่าง (shape) ที่ว่างและมีติ (space and dimension) แสง (light) สี (color) รวมทั้งการเคลื่อนไหว (movement)

จุด (dote) ทำให้เกิดการรับรู้และแสดงถึงพลัง จุดที่อยู่ห่างกันสองจุดทำให้รู้สึกถึงทิศทาง ถ้านำจุดแต่ละจุดมารวมกลุ่มกันทำให้เห็นความเป็นเอกภาพ จุดที่มีขนาดแตกต่างกันจะทำให้เกิดความหลากหลาย

เส้น (line) ทำให้เกิดการรับรู้ถึงทิศทาง การเคลื่อนไหว จุดเริ่มต้นและการสิ้นสุด เส้นโค้งแสดงถึงความอ่อนโยน เคลื่อนไหว เส้นตรงแสดงถึงความรู้สึกสงบและความกว้างใหญ่ เส้นหยักแสดงถึงความตื่นเต้นและการเปลี่ยนแปลงไปมา

รูปร่าง (shape) เกิดจากการประกอบกันของเส้น รูปร่างมาตรฐานมี 3 ลักษณะคือ สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และวงกลม รูปสี่เหลี่ยมให้ความรู้สึกสงบ ตรงไปตรงมา รูปสามเหลี่ยมให้ความรู้สึกได้แข็งและตั้งเครียด วงกลม ให้ความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และไม่มีสิ้นสุด

ที่ว่างและมิติ (space) มี 2 ประเภทคือ ที่ว่าง 2 มิติ เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างและกรอบของที่ว่าง ส่วนที่ว่างสามมิติเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างและกรอบของที่ว่างเพิ่มขึ้นในมิติลึกของภาพ

การเคลื่อนไหว (movement) มี 2 ลักษณะคือ การเคลื่อนไหวที่เกิดจากความรู้สึกทางการเห็น และการเคลื่อนไหวแบบลวงตา เช่น การเคลื่อนไหวในภาพยนตร์ เป็นต้น

หลักการจัดองค์ประกอบภาพทางศิลปะ คือ การนำเอาองค์ประกอบทั้งหมดมาออกแบบสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงการรับรู้ของมนุษย์ เช่น การใช้หลักรูปและพื้นหลัง ทำให้เกิดดุลยภาพ (balance) การใช้จังหวะและทิศทางการเคลื่อนไหว และการสร้างเอกภาพ

การสร้างสารด้วยภาพ โดยใช้องค์ประกอบการออกแบบ เป็นการนำองค์ประกอบต่างๆ มาจัดเข้ากันเป็น โครงสร้าง แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความเรียบง่าย ความมีสัดส่วนสวยงาม การเลือกใช้วัสดุเหมาะสม และมีความเด่น

5. สถานการณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

5.1 อนาคตกล้องฟิล์ม

จากการพัฒนาการถ่ายภาพในระบบดิจิทัล และกล้องในโทรศัพท์แบบเคลื่อนที่ หรือสมาร์ตโฟนส่งผลกระทบต่อภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มทั้งในด้านราคา วัสดุอุปกรณ์ ความสะดวก และง่ายในการใช้งาน ส่งผลให้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มได้รับความนิยมน้อยลง ซึ่งได้มีการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มรวมถึงฟิล์มถ่ายรูป ดังกรณีของบริษัทฟูจิและโกดัก โดย Fujifilm ประกาศยกเลิกการผลิตฟิล์มอย่างต่อเนื่อง เช่น Provia 400X Neopan Acros 400 เป็นต้น จนเหลือฟิล์มหลักๆอยู่ไม่กี่ชนิด เช่น Fujicolor Superia ฟิล์มสโลว์ Provia 100F และ Velvia 50 ส่วนवादาคือ Neopan Acros 100 เป็นต้น ซึ่งการยกเลิกผลิตฟิล์มเนื่องจากไม่คุ้มค่ากับต้นทุน ทำให้เกิดการลดขนาดของธุรกิจในการจะรักษาธุรกิจให้คงอยู่ต่อไปได้ ดังนั้นหากจะยังคงมีการผลิตฟิล์มใช้ต่อไปอาจมีการขึ้นราคาฟิล์มซึ่งเป็นเรื่องลำบากในเชิงธุรกิจเพราะมีการประกาศขึ้นราคาหลายครั้งทั้งนี้เหตุผลก็คือกำลังผลิตที่น้อยลง ต้นทุนสูงขึ้น และอีกปัจจัยคือ “แร่เกลือเงิน” ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตฟิล์ม ราคาที่สูงขึ้นด้วย วงการฟิล์มกำลังมีการปรับตัวให้เข้ากับคนที่ใช้งาน ซึ่งปัจจุบันคนที่ใช้กล้องฟิล์มก็ไม่ได้ใช้งานเป็นหลักเหมือนเดิม คนที่รักในฟิล์มใช้เพราะความรักต่อการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ไม่ใช่แค่อยากได้ภาพสีแบบฟิล์ม แต่รักทั้งการได้จับกล้องฟิล์ม การกดชัตเตอร์ถ่ายภาพ การล้างฟิล์ม การสแกนหรืออัดภาพ เพื่อให้ได้ภาพที่มีเสน่ห์ ทั้งหมดคืองานศิลปะ ไม่ใช่เรื่องของความชื่นชอบคลั่งไคล้ในเทคโนโลยีไฮเทค ดังนั้น คนที่ยังถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มจึงเป็นคนที่รักการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มจริงๆ ไม่ใช่การถ่ายภาพตามแฟชั่นซึ่งมักจะฉาบฉวยในระยะไม่นาน และเป็นการคัดกรองคนที่ไม่ใช่ออก เพราะคนจะเบื่อ จะไม่ทนรอล้างฟิล์ม จะรู้สึกเปลืองเงินจนทนไม่ได้ บางคนอาจไม่มีความอดทนในเรื่องความยุ่งยาก ดังนั้นอนาคตการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มจะเหลืออยู่ไม่มากนัก

ในส่วนของโกดัก ได้มีการพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับฟิล์มโดยการเตรียมวางจำหน่ายกล้องถ่ายภาพหนังฟิล์ม 8 mm. Kodak Super 8 Camera ซึ่งแนวคิดของกล้อง New Super 8 คือการเอาฟังก์ชันต่างๆที่รวมเอาเทคนิคดิจิทัลกับอนาล็อก เช่น ตัวเลนส์ที่เปลี่ยนได้ โหมดที่สามารถต่อตรงเข้ากับกล้องได้ จอภาพแสดงผลดิจิทัล พอร์ตต่างๆ ที่รองรับดิจิทัลได้ เป็นต้น

นอกจากนั้นในด้านการใช้งานการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มที่เป็นระดับมืออาชีพ ยังคงมีการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม เช่น กรณีของช่างภาพแฟชั่นหันกลับไปใช้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มเพื่อสร้างความแตกต่างให้ผลงาน ถึงแม้ว่า การถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัลจะมีความคมชัดเก็บรายละเอียดได้มาก แต่ก็ดูไม่มีชีวิตชีวา ในขณะที่ฟิล์มแม้ว่าจะให้รายละเอียดที่น้อยกว่า แต่เต็มไปด้วยอารมณ์มากกว่า และทำให้ช่างภาพมืออาชีพด้านภาพดิจิทัลก็เริ่มหันมาเรียนรู้

การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมากขึ้น เพื่อจะทำความเข้าใจในบางเทคนิค ทฤษฎีของแสง ซึ่งมีผลต่อการพัฒนางานแบบงานศิลปะที่ดีขึ้น ในสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้บทบาทของช่างถ่ายภาพต้องเป็นเสมือนศิลปินที่กำลังจะถ่ายภาพด้วยฟิล์มเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในงานแบบมืออาชีพ

จะเห็นว่าการที่บริษัทผู้ผลิตกล้องฟิล์มและฟิล์มที่ยังคงอยู่ได้เพราะทั้งตัวบริษัทที่มีใจรักหรือ ชื่นชอบ เช่นเดียวกับคนใช้กล้องฟิล์มที่ยังยืนหยัดในการที่จะถ่ายภาพกล้องฟิล์มต่อไป และเชื่อว่าการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มจะยังคงอยู่ได้อีกนานหลายปี (อาทิตย์ เลิศรักษ์มงคล, 2559)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาติพิศ หอมสุวรรณ (2547) ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลงานภาพถ่ายประเภท ภาพเอกรงค์และภาพสี ที่ได้รับรางวัลในงานประกวดภาพถ่ายทั่วประเทศ โดยสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ พ.ศ.2502 – 2543 พบว่า ผลการวิเคราะห์ด้านเทคนิค การถ่ายภาพ เทคนิคที่นักถ่ายภาพนิยมใช้มากที่สุดในการสร้างสรรคผลงานภาพถ่าย ได้แก่ เทคนิค การอัดขยายภาพแบบปกติ ร้อยละ 76 เทคนิคการอัดขยายภาพแบบพิเศษซึ่งทำให้ภาพมีลักษณะ ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง ร้อยละ 24 ซึ่งเทคนิคการอัดขยายภาพแบบพิเศษได้แก่ เทคนิคการอัด ขยายภาพแบบซ้อนภาพ (Photo montage) ร้อยละ 15 เทคนิคการทำภาพแบบนูนต่ำ (Bas relief) ร้อยละ 4 เทคนิคอื่นๆ ได้แก่ เทคนิค Paper negative เทคนิคการทำภาพลายเส้น (Tone line) เทคนิค การใส่สีได้อาโซโครม เทคนิคการตัดแปะ ร้อยละ 3.4

ผลการวิเคราะห์ด้านองค์ประกอบของภาพ โดยศึกษาการจัดองค์ประกอบของภาพถ่าย ทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1.การเน้นจุดสนใจ (Interest) 2.ความกลมกลืน (Harmony) 3.ความขัดแย้ง (Contrast) 4.ความสมดุล (Balance) 5.ลักษณะของแสงเงา (Light and shade) การจัดองค์ประกอบของภาพถ่าย ด้านการเน้นจุดสนใจ (Interest) วิธีที่นักถ่ายภาพนิยมใช้มากที่สุดคือ 1.การเน้นจุดสนใจโดยการใช้อยุทภู มิกฎสามส่วน (Rule of thirds) ร้อยละ 35.6 การเน้นจุดสนใจโดยการเน้น ที่รูปร่างและรูปทรง ร้อยละ 26.7 การเน้นจุดสนใจโดยการใช้องค์ประกอบของน้ำหนักรูปภาพ เพื่อเสริมความโดดเด่นให้จุดสนใจของภาพ ร้อยละ 15.7 การเน้นจุดสนใจโดยการใช้ความคมชัด (Sharpness) ร้อยละ 14.3 การเน้นจุดสนใจ โดยการใช้เส้นนำสายตาไปสู่จุดสนใจของภาพ ร้อยละ 8.9 การเน้นจุดสนใจโดยการใช้สีตรงกันข้าม ช่วยทำให้เกิดจุดสนใจของภาพ ร้อยละ 4.1

การจัดองค์ประกอบของภาพถ่ายด้านความกลมกลืน (Harmony) การใช้ความกลมกลืน ของเส้นที่มีทิศทางเดียวกัน ร้อยละ 39 การใช้ความกลมกลืนของสีที่ใกล้เคียงกันหรืออยู่ในวรรณะ เดียวกัน ร้อยละ 22.66 การใช้ความกลมกลืนกันของน้ำหนักรูปภาพที่มีน้ำหนักรูปใกล้เคียงกัน ร้อยละ 19 การใช้ความกลมกลืนของรูปร่างที่มีรูปร่างใกล้เคียงกัน ร้อยละ 19

การจัดองค์ประกอบของภาพถ่ายด้านความขัดแย้ง (Contrast) การใช้ความขัดแย้ง โดยการใช้สีน้ำหนักรูปภาพที่แตกต่างกัน ร้อยละ 36.9 การใช้ความขัดแย้งโดยการใช้ เส้นที่แตกต่างกัน ร้อยละ 17.8 การใช้ความขัดแย้งโดยการใช้สีที่ตรงข้ามกัน ร้อยละ 7.5

การจัดองค์ประกอบของภาพถ่ายด้านความสมดุล (Balance) ความสมดุลที่ไม่เหมือนกัน ทั้งสองข้าง (Informal Balance) เป็นการจัดให้ส่วนประกอบที่มีรูปทรงและสัดส่วนไม่เหมือนกันทั้งสองด้าน แต่ยังคงมีน้ำหนักเท่ากัน ร้อยละ 91.8 ความสมดุลที่เหมือนกันทั้งสองข้าง (formal Balance) เป็นการจัดให้ส่วนประกอบในภาพเหมือนกันทั้งสองด้านเท่ากัน ซึ่งจะให้ความรู้สึกถึงความมั่นคง สง่างาม เคร่งขรึม ร้อยละ 8.2

การจัดองค์ประกอบของภาพถ่ายด้านลักษณะของแสงเงา (Light and shade) ลักษณะของแสงที่ส่องลงมากระทบกับองค์ประกอบต่างๆ ของภาพซึ่งมีลักษณะต่างกัน วิธีที่นักถ่ายภาพนิยมที่สุดตามลำดับคือ แสงเงานุ่ม (Soft Light) คือแสงที่เกิดจากความพร่ามัวของบรรยากาศ ทำให้เกิดเงาเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 56.2 แสงเงาคมชัด (Hard Light) คือแสงที่ให้เงาคมชัด เน้นรูปร่างสิ่งที่ถ่ายได้ชัดเจนแต่ขาดราบละเอียดในเงามืด ร้อยละ 33.5 แสงเงากระจัดกระจาย (Scatter Light) คือแสงที่กระจัดกระจาย เกิดแสงสว่างส่องผ่านวัตถุโปร่งแสงหรือทึบแสง ทำให้แสงสว่างที่ส่องลงมาไม่สม่ำเสมอ ร้อยละ 1.03

เพริศพิศ สุขหิรัญวัฒน์ (2552) ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการถ่ายภาพ เนื้อหาความรู้และคุณลักษณะผู้ใช้เว็บไซต์ชมรมถ่ายภาพ www.rpst-digital.org และ www.pixpros.net พบว่า เนื้อหาของเว็บไซต์ www.rpst-digital.org ประกอบด้วย ข่าวสารและกิจกรรม ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ข่าวสารวงการถ่ายภาพ และยังมีการนำเสนอข่าวสารวงการถ่ายภาพซึ่งเป็นประกาศข่าวจากสมาคมอื่นๆ ที่อยู่ในวงการถ่ายภาพ

หลักการถ่ายภาพประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับการถ่ายภาพขั้นพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ ความหมายของการถ่ายภาพ ประวัติการถ่ายภาพ ชนิดของกล้องถ่ายภาพ ฟิล์มถ่ายภาพ โดยเนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนเว็บไซต์เป็นข้อมูลที่ผู้ดูแลระบบรวบรวมจากบทความในหนังสือ เว็บไซต์

เทคนิคการถ่ายภาพ เนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ประกอบด้วย การจัดองค์ประกอบภาพ เทคนิคการนำเสนอที่ชัดเจน แสงเงาที่สวยงาม แสงเข้าด้านข้าง การใช้สีตัดกัน จุดตัด 9 ช่อง การเทียบขนาด กฎสามส่วน เทคนิคการถ่ายภาพในแบบต่างๆ การทำความเข้าใจตัวรับภาพในแบบฟิล์มและแบบดิจิทัล ความสมดุลของแสงที่เป็นสีขาว เทคนิคการเปิดช่องรับแสง การรู้จักค่าความไวแสง เทคนิคการใช้แฟลช เทคนิคการถ่ายภาพบุคคลในสตูดิโอ

กล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์ เนื้อหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ต่างๆ ในการถ่ายภาพ กล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์เสริมต่างๆ จากการรวบรวมเนื้อหาจากกระดานสนทนา การแนะนำอุปกรณ์เสริมในการถ่ายภาพ เปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยกล้องถ่ายรูปในแต่ละรุ่นที่วางขายในท้องตลาด

เนื้อหาเว็บไซต์ www.pixpros.net เนื้อหาที่บรรจุในเว็บไซต์นี้ประกอบด้วย ข่าวสารและกิจกรรม ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์คอร์สอบรม การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ภายในเว็บไซต์ ซึ่งเนื้อหาจากผู้จัดทำเว็บไซต์และสมาชิกภายในเว็บไซต์

หลักการถ่ายภาพ ประกอบด้วยประเด็นหลักๆ ที่นักถ่ายภาพควรทำความเข้าใจก่อนการถ่ายภาพ การรู้จักความเร็วชัตเตอร์ การวัดแสง ทำความรู้จักกับรูรับแสง การรู้จักการทำงานของกล้องถ่ายภาพ ส่วนเนื้อหาจากสมาชิกประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับเลนส์ ความรู้ในการใช้

อุปกรณ์เสริมในการถ่ายภาพ หลักพื้นฐานในการถ่ายภาพซึ่งประกอบด้วย หลักจุดตัดเก้าช่อง หลักเส้นทแยง หลักการใช้ฟิลเตอร์ ความเร็วชัตเตอร์ เป็นต้น

เทคนิคการถ่ายภาพ ประกอบด้วยเทคนิคในการถ่ายภาพในรูปแบบมาโคร เทคนิคการถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหวรวมทั้งการตั้งค่ากล้องถ่ายภาพ เทคนิคการใช้เลนส์ที่มีทางยาวโฟกัสต่างกัน เทคนิคการถ่ายภาพกลางคืน

กล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์ ได้แก่เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องกล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์การถ่ายภาพ ดังนี้ การทดสอบอุปกรณ์เพื่อหาข้อดี ข้อด้อย การเปรียบเทียบการใช้งาน การถามตอบอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้งานกล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์เสริม การเปรียบเทียบกล้องและเลนส์ถ่ายภาพ วิธีการใช้แฟลช วิธีการดูแลและรักษากล้องถ่ายภาพและอุปกรณ์

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการถ่ายภาพและเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพ เนื้อหาความรู้เรื่องการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มจากเอกสาร ตำรา ประกอบด้วย 9 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการถ่ายภาพ ได้แก่ ประวัติและความเป็นมาของการถ่ายภาพ ความหมายของการถ่ายภาพ ประโยชน์ของการถ่ายภาพ การถ่ายภาพกับการสื่อความหมาย
2. ส่วนประกอบและหน้าที่การทำงานของกล้องฟิล์ม ได้แก่ ตัวกล้อง เลนส์ ช่องรับแสง ชัตเตอร์ ช่องมองภาพที่หมุนฟิล์ม อุปกรณ์ที่ใช้กับกล้องถ่ายรูป
3. กล้องถ่ายรูปแบบต่างๆ ได้แก่ กล้องบ็อก (Box Camera) กล้องคอมแพ็ค (Compact Camera) กล้องแบบมีเครื่องหาระยะ 35 มม. (35 mm. Range finder Camera) กล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว 35 มม. (Single lens reflex Camera, 35 mm.) กล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว 120 มม. (Single lens reflex Camera, 120 mm.) กล้องหนังสือพิมพ์ กล้องวิวและกล้องสตูดิโอ
4. กล้องถ่ายภาพเพื่อผลพิเศษเฉพาะอย่าง
4. เลนส์ถ่ายภาพ ได้แก่ เนื้อหาหลักขณะการทำงานของเลนส์ คุณสมบัติของเลนส์ ประเภทของเลนส์ เลนส์กับความชัดลึกของวิว
5. ฟิล์มถ่ายรูป ได้แก่ เนื้อหากระบวนการเกิดภาพบนฟิล์มถ่ายรูป ประเภทของฟิล์มถ่ายรูป คุณสมบัติของฟิล์มถ่ายรูป ฟิล์มและคุณสมบัติของฟิล์มสี การเลือกใช้ฟิล์มถ่ายรูป การเก็บรักษาฟิล์มถ่ายรูป
6. หลักในการถ่ายภาพ ได้แก่ เนื้อหาการรู้จักความไวแสงฟิล์ม การตั้งความเร็วชัตเตอร์ การรู้จักขนาดของช่องรับแสง การปรับโฟกัส คำแนะนำสำหรับผู้ถ่ายภาพมือใหม่ ลักษณะท่าทางและการจับถือกล้องถ่ายภาพ
7. เทคนิคการถ่ายภาพ ได้แก่ เนื้อหาการรู้จักแสงเพื่อการถ่ายภาพ เทคนิคการจัดองค์ประกอบของภาพถ่าย เทคนิคการถ่ายภาพเฉพาะอย่าง เทคนิคในการถ่ายภาพและการทำภาพแปลกๆ
8. การใช้ฟิลเตอร์ในการถ่ายภาพ ได้แก่ เนื้อหา คุณสมบัติของฟิลเตอร์ หลักการทำงานของฟิลเตอร์ วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการใช้ฟิลเตอร์ กฎของการปล่อยให้ผ่านและดูดกลืนแสงสีชนิดของฟิลเตอร์
9. กระบวนการล้างฟิล์ม กระบวนการอัดขยายภาพ

คุณลักษณะของสมาชิกเว็บไซต์ www.rpst-digital.org ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน ประกอบด้วย ชาย 6 คน หญิง 1 คน ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านอายุและรายได้ แต่กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีระดับการศึกษาปริญญาตรี อายุมากที่สุด 52 ปีอายุน้อยที่สุด 22 ปี รายได้ของกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายในช่วงตั้งแต่ไม่มีรายได้จนถึง 50,000 บาทต่อเดือน สมาชิกในเว็บไซต์ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลคือ กลุ่มตัวอย่างเพศชาย

ประสบการณ์ในการถ่ายภาพที่ผ่านมา สมาชิกทุกคนมีประสบการณ์ในการถ่ายภาพในระยะเวลาที่แตกต่างกันออกไปและ 6 คนเคยมีประสบการณ์ในการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

ทัศนคติต่อการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีทัศนคติเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ดังนี้ ในเรื่องของการใช้งานผู้ที่ถ่ายกล้องฟิล์มจะต้องมีความรู้และทักษะในการถ่ายภาพและมีความประณีตในการถ่ายภาพ ภาพถ่ายที่ออกมาจากการถ่ายด้วยกล้องฟิล์มจะเหมือนกับภาพที่เห็นเพราะการแก้ไขภาพจากกล้องฟิล์มทำได้ยากและคุณภาพของภาพจะดีกว่ากล้องดิจิทัล แต่กล้องฟิล์มมีข้อจำกัดในเรื่องต้นทุนของการถ่ายภาพสูง ใช้เวลานานกว่าจะเห็นภาพที่ถ่าย ส่วนทัศนคติที่มีต่อกล้องดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความคิดเห็นว่าการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัลเป็นสิ่งที่ง่าย ไม่ต้องการความประณีตเท่ากล้องฟิล์ม สะดวกต่อการใช้งานไม่ยุ่งยากซับซ้อนและมีต้นทุนการถ่ายภาพต่ำกว่ากล้องฟิล์ม

ความสนใจในการถ่ายภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน มีความสนใจในเรื่องเทคนิคการถ่ายภาพในแบบต่างๆ ซึ่งประกอบไปด้วย เทคนิคการถ่ายภาพแบบทิวทัศน์ เทคนิคการถ่ายภาพบุคคล เทคนิคการถ่ายภาพครอบครัว เทคนิคการถ่ายภาพแบบมาโคร รวมไปถึงเทคนิคการจัดแสง แนวคิดและมุมมองในการถ่ายภาพ ความแปลกใหม่สะดุดตาในการถ่ายภาพ

คุณลักษณะของสมาชิกเว็บไซต์ www.pixpros.net ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน ประกอบด้วย ชาย 20 คน หญิง 2 คน ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านอายุและรายได้ และระดับการศึกษา อายุมากที่สุด 50 ปีอายุน้อยที่สุด 21 ปี ระดับการศึกษามีตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงปริญญาโท รายได้ของกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายในช่วงตั้งแต่ไม่มีรายได้จนถึง 200,000 บาทต่อเดือน สมาชิกในเว็บไซต์ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลมากกว่าคือ กลุ่มตัวอย่างเพศชาย

ประสบการณ์ในการถ่ายภาพ สมาชิกทุกคนมีประสบการณ์ในการถ่ายภาพในระยะเวลาที่แตกต่างกันไป กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน มีประสบการณ์ในการถ่ายภาพอยู่ระหว่าง 6 เดือนถึง 5 ปี และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 คน ไม่เคยมีประสบการณ์ในการถ่ายรูปด้วยกล้องฟิล์ม

ประสบการณ์ในการถ่ายภาพของกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วยการถ่ายภาพจากการท่องเที่ยวเพื่อบันทึกความทรงจำ ถ่ายภาพเป็นอาชีพเสริม ถ่ายภาพกับชมรมถ่ายภาพ

ทัศนคติต่อการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มและกล้องดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มคือให้การยกย่องผู้ที่สามารถถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มได้ เพราะต้องใช้ความสามารถ มีพื้นฐานในการถ่ายภาพและทักษะอื่นๆ ในการถ่ายภาพด้วยตัวเอง นอกจากนี้กล้องฟิล์มยังมีความคลาสสิกและมีเสน่ห์เป็นของตัวเองให้ความละเอียดของภาพที่มากกว่า แต่การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล และไม่เหมาะสมกับการฝึกฝนเพื่อถ่ายภาพเพราะสิ้นเปลืองและต้องใช้เวลารอในการล้างอัดภาพ

สำหรับกล้องดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีทัศนคติไปในด้านเดียวกันคือกล้องดิจิทัลถูกสร้างขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการถ่ายภาพ สามารถถ่ายภาพได้ซ้ำๆ เหมาะสำหรับการฝึกฝน สามารถพัฒนาฝีมือการถ่ายภาพได้เร็วขึ้น มีความยืดหยุ่นในการถ่ายภาพมากกว่าเหมาะกับยุคปัจจุบัน และมีค่าใช้จ่ายในการถ่ายภาพน้อยกว่า

ความสนใจในการถ่ายภาพ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 22 คน มีความหลากหลายซึ่งประกอบด้วยความสนใจที่จะเข้าชมภาพสวยงามของทางสมาชิกที่แสดงไว้บนเว็บไซต์ ความสนใจเกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายภาพประกอบด้วยการวัดแสง การจัดองค์ประกอบของภาพ การหามุมมองใหม่ๆ ในการถ่ายภาพ หลักทฤษฎีในการถ่ายภาพเทคนิคในการถ่ายภาพแบบต่างๆ เช่น การถ่ายภาพวิว ทิวทัศน์ การถ่ายภาพบุคคล เป็นต้น และการได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มิตรภาพระหว่างช่างภาพด้วยกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพ ของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(survey research) จากผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

- 1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4.การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ กลุ่มคนรักกล้องฟิล์ม ที่เป็นสมาชิก Facebook www.facebook.com/groups/lovefilmcamera สืบค้นวันที่ 1 สิงหาคม 2558 จำนวน 19,701 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มคนรักกล้องฟิล์ม ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ในกลุ่ม facebook.com/groups/lovefilmcamera จำนวน 392 คน

การคำนวณขนาดตัวอย่าง กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่างที่ 0.05 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ดังนี้ (ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์, 2556)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} = \frac{19701}{1 + 19701 (.05)^2} = 392$$

กำหนดให้ n = จำนวนประชากร

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

1.3 การเลือกตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ในเว็บไซต์ <https://docs.google.com> แล้วนำ URL ของแบบสอบถามไปโพสต์ใน Facebook กลุ่มคนรักกล้องฟิล์ม <https://www.facebook.com/groups/lovefilmcamera/> แล้วขอให้สมาชิกในกลุ่มช่วยตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ระยะเวลาในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม ความบ่อยครั้งในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม และ ประเภทของภาพในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เทคนิคการถ่ายภาพ ความสวยงามและเป็นศิลปะ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ วิธีการและประสบการณ์ในการถ่ายภาพ ภาพถ่ายบ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและเหตุการณ์ขณะถ่ายภาพ การถ่ายภาพด้วยฟิล์มต้องใช้ความละเอียดอ่อน ภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์มมีความละเอียดสูง ภาพที่ถ่ายบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผู้ถ่ายภาพ ภาพถ่ายจากฟิล์มมีมิติของภาพ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยความนิยมด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ รูปลักษณะของกล้องถ่ายรูป ระบบการทำงานของกล้อง ทรานซิสเตอร์หรือยี่ห้อของกล้องถ่ายรูป คุณภาพของกล้องให้ความเป็นมืออาชีพนอกเหนือจากกล้องดิจิทัล ราคาของกล้องผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้ ประเภทของฟิล์มที่เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของงาน การล้างอัดภาพเป็นศิลปะที่ผู้ถ่ายภาพต้องเรียนรู้

ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ คุณภาพของภาพที่ถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม ภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มมีคุณค่าต่อจิตใจ การรวมตัวของชุมชนผู้ชื่นชอบการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม กระแสการอนุรักษ์/สะสมกล้องฟิล์มทำให้ได้รับความนิยม กิจกรรมการประกวดถ่ายภาพด้วยฟิล์มมีมากขึ้น การส่งเสริมการตลาดของผู้จำหน่ายฟิล์มและอุปกรณ์ถ่ายภาพ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำไปปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะ

2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทดลองเก็บกับผู้ที่มิได้มีลักษณะเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจากนั้น นำข้อมูลและนำผลที่ได้ ไปวัดหาค่าความเที่ยงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.902

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เว็บไซต์ <https://docs.google.com> ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ ในเว็บไซต์ <https://docs.google.com> แล้วนำ URL ของแบบสอบถามไปส่งใน Facebook กลุ่มคนรักกล้องฟิล์ม <https://www.facebook.com/groups/lovefilmcamera/> สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2558 แล้วขอให้สมาชิกในกลุ่มช่วยตอบแบบสอบถาม เมื่อมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 401 คน และคิดเฉพาะที่มีความสมบูรณ์ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 392 คน

3.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เกณฑ์การให้คะแนน ระดับการรับรู้ และระดับความนิยม โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้ และระดับความนิยมมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้ และระดับความนิยมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้ และระดับความนิยมปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้ และระดับความนิยมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับการรับรู้ และระดับความนิยมน้อยที่สุด

การแปลผล ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลออกเป็น 5 ระดับคือ การรับรู้และความนิยมมากที่สุด การรับรู้และความนิยมมาก การรับรู้และความนิยมปานกลาง การรับรู้และความนิยมน้อย และ ความการรับรู้และความนิยมน้อยที่สุด โดยคำนวณค่าของระดับคะแนนจากสูตร ดังนี้ (Best, 1997 อ้างถึงใน จีระศักดิ์ การะวิวัฒนา, 2548)

$$\text{ความกว้างของช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับที่กำหนด}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

การรับรู้และความนิยมมากที่สุด	อยู่ในช่วงคะแนน	4.21 – 5.00
การรับรู้และความนิยมมาก	อยู่ในช่วงคะแนน	3.41 – 4.20
การรับรู้และความนิยมปานกลาง	อยู่ในช่วงคะแนน	2.61 – 3.40
การรับรู้และความนิยมน้อย	อยู่ในช่วงคะแนน	1.81 – 2.60
การรับรู้และความนิยมน้อยที่สุด	อยู่ในช่วงคะแนน	1.00 – 1.80

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

Best (1977) ได้เสนอเกณฑ์การพิจารณาแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ไพบูรณ์ คณะชนทรพรรค์, 2556)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.81 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันมาก
0.51 – 0.80	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.21 – 0.50	มีความสัมพันธ์กันน้อย
0.00 – 0.20	มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4 ปัจจัยความนิยมด้านด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 6 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

ส่วนที่ 7 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน

n = 392		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	56	14.29
ชาย	336	85.71
รวม	392	100
อายุ		
มากกว่า 60 ปี	2	0.54
51 – 60 ปี	15	3.82
41 – 50 ปี	35	8.92
31 – 40 ปี	110	28.06
20 – 30 ปี	180	45.91
ต่ำกว่า 20 ปี	50	12.75
รวม	392	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 392		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
สูงกว่าปริญญาตรี	75	19.16
ปริญญาตรี	241	61.47
อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	25	6.37
มัธยมศึกษาตอนปลาย	43	10.96
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	2.04
รวม	392	100
อาชีพ		
ธุรกิจส่วนตัว	140	35.73
ช่างภาพ	77	19.64
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	30	7.65
พนักงานเอกชน	145	36.98
รวม	392	100
รายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย		
50,001 บาท ขึ้นไป	56	14.28
40,001 – 50,000 บาท	25	6.37
30,001 – 40,000 บาท	42	10.75
20,001 - 30,000 บาท	76	19.38
10,001 – 20,000 บาท	115	29.33
ต่ำกว่า 10,000 บาท	78	19.89
รวม	392	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เพศกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 85.75 และเพศหญิง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 20 – 30 ปี มากที่สุดจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.91 รองลงมา อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.06 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 อายุ 41- 50 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.92 อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.82 และอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.54 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 61.47 รองลงมา มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.16 มัธยมศึกษาตอนปลาย 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.96 อาชีวศึกษา/อนุปริญญา 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.37 และมัธยมศึกษาตอนต้น 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.04 ตามลำดับ

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานเอกชนมากที่สุด จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.98 รองลงมาอาชีพธุรกิจส่วนตัว 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.73 ช่างภาพ 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.64 และ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.65 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท มากที่สุด จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 รองลงมามีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท 78 คนคิดเป็นร้อยละ 19.86 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 รายได้ 50,001 บาทขึ้นไป 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28 รายได้ 30,001 – 40,00 บาท 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75 และ รายได้ 40,001 – 50,000 บาท 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.37 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามพฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

n = 392		
พฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม		
เริ่มต้น – 1 ปี	93	23.72
1-2 ปี	103	26.27
2-3 ปี	42	10.71
3-4 ปี	26	6.63
4-5 ปี	12	3.08
มากกว่า 5 ปี	116	29.59
รวม	392	100
ความบ่อยครั้งในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม		
1-2 ครั้ง	100	25.51
2-3 ครั้ง	52	13.26
3-4 ครั้ง	32	8.16
ทุกวัน	20	5.12
นานๆ ครั้ง	188	47.95
รวม	392	100
ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม		
ศึกษาด้วยตนเอง	125	31.88
อินเทอร์เน็ต	223	56.88
หนังสือ	44	11.24
รวม	392	100
ความนิยมของวัตถุ/สิ่งของ ในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม		
คน/สัตว์	227	57.90
ธรรมชาติ	117	29.84
อาคาร สถานที่	28	7.14
วัฒนธรรม	20	5.12
รวม	392	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระยะเวลาในการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ถ่ายภาพมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.59 รองลงมาถ่ายภาพมาเป็นเวลา 1 – 2 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.27 เริ่มต้น – 1 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.72 ถ่ายภาพมาเป็นเวลา 2 – 3 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71 และถ่ายรูปมาเป็นเวลา 3 – 4 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.63 ตามลำดับ

ความบ่อยครั้งในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ถ่ายภาพนานๆ ครั้ง/แล้วแต่โอกาส จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.95 รองลงมา ถ่ายภาพ 1- 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.51 ถ่ายภาพ 2 - 3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.26 ถ่ายภาพ 3 – 4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.16 และถ่ายภาพทุกวัน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.12 ตามลำดับ

ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รับรู้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต 223 คน คิดเป็นร้อยละ 56.88 รองลงมา รับรู้ข้อมูลโดยศึกษาด้วยตัวเอง 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 รับรู้ข้อมูลจากหนังสือ 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.24 ตามลำดับ

ความนิยมของวัตถุ/สิ่งของในการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นิยมถ่ายภาพคน/สัตว์ จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 57.90 รองลงมา นิยมถ่ายภาพธรรมชาติ 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.84 นิยมถ่ายภาพอาคาร/สถานที่ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 และนิยมถ่ายภาพวัฒนธรรม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.12 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม

n = 392

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่า S.D	ระดับการรับรู้
การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม			
1. การถ่ายภาพต้องใช้ความละเอียดอ่อน	4.36	0.74	มากที่สุด
2. ภาพถ่ายต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการก่อนถ่ายภาพ	4.32	0.71	มากที่สุด
3. ภาพถ่ายบ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและเหตุการณ์ขณะนั้น	4.25	0.79	มากที่สุด
4. ภาพถ่ายมีความสวยงามและเป็นศิลปะ	4.15	0.79	มาก
5. ภาพที่ถ่ายบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผู้ถ่ายภาพแต่ละคน	4.15	0.81	มาก
6. ภาพถ่ายจากฟิล์มมีมิติของภาพหลายชั้นอย่างเด่นชัด			
yakต่อการเลียนแบบ	4.03	1.01	มาก
7. การถ่ายภาพด้วยฟิล์มต้องใช้เทคนิคการถ่ายภาพ	3.93	0.82	มาก
8. ผู้ที่ถ่ายภาพต้องมีเทคนิค วิธีการและประสบการณ์ในการถ่ายภาพ	3.84	0.86	มาก
9. ภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์มมีความละเอียดสูง	3.64	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม ดังนี้ การรับรู้ในระดับมากที่สุด ในด้านการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มต้องใช้ความละเอียดสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 การถ่ายภาพต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการก่อนถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และภาพถ่ายบ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกและเหตุการณ์ขณะนั้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ตามลำดับ

การรับรู้ในระดับมากในด้านการถ่ายภาพมีความสวยงามและเป็นศิลปะ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ภาพที่ถ่ายบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผู้ถ่ายภาพแต่ละคน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ภาพถ่ายจากฟิล์มมีมิติของภาพหลายชั้นอย่างเด่นชัดyakต่อการเลียนแบบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 การถ่ายภาพด้วยฟิล์มต้องใช้เทคนิคการถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.93 ผู้ที่ถ่ายภาพต้องมีเทคนิค วิธีการและประสบการณ์ในการถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.84 ภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์มมีความละเอียดสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยความนิยมด้านด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ

n = 392

ปัจจัยด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่า S.D	ระดับการรับรู้
1. การล้างอัดภาพเป็นศิลปะที่ผู้ถ่ายภาพต้องเรียนรู้ เข้าใจ มีความประณีต	4.29	0.87	มากที่สุด
2. ระบบการทำงานของกล้องมีความละเอียดอ่อน ที่ผู้ใช้ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ	4.15	0.77	มาก
3. ฟิล์มมีหลายประเภทมีความไวแสงให้เลือกใช้ได้ ตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของงาน	4.02	0.91	มาก
4. ราคาของกล้องที่หลากหลายผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้	3.95	0.82	มาก
5. รูปลักษณ์ของกล้องถ่ายรูปสวยงาม ย้อนยุค มีมูลค่า	3.85	0.88	มาก
6. ตราอักษรหรือยี่ห้อของกล้องถ่ายรูปที่แสดงถึงคุณค่าทางจิตใจของผู้ใช้	3.41	1.01	มาก
7. คุณภาพของกล้องให้ความเป็นมืออาชีพมากกว่ากล้องดิจิทัล	3.14	1.07	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยความนิยมด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ ดังนี้ ปัจจัยความนิยมในระดับมากที่สุดในด้าน การล้างอัดภาพเป็นศิลปะที่ผู้ถ่ายภาพต้องเรียนรู้ เข้าใจ มีความประณีตโดยมีค่าเฉลี่ย 4.29

ปัจจัยความนิยมในระดับมากในด้าน ระบบการทำงานของกล้องมีความละเอียดอ่อน ที่ผู้ใช้ต้องมีความรู้ ความเข้าใจโดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ฟิล์มมีหลายประเภทมีความไวแสงให้เลือกใช้ได้ ตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของงานโดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ราคาของกล้องที่หลากหลายผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 รูปลักษณ์ของกล้องถ่ายรูปสวยงาม ย้อนยุค มีมูลค่าโดยมีค่าเฉลี่ย 3.85 ตราอักษรหรือยี่ห้อของกล้องถ่ายรูปที่แสดงถึงคุณค่าทางจิตใจของผู้ใช้โดยมีค่าเฉลี่ย 3.41 คุณภาพของกล้องให้ความเป็นมืออาชีพมากกว่ากล้องดิจิทัลโดยมีค่าเฉลี่ย 3.14 ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ด้านปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพ

n = 392

ปัจจัยด้านส่งเสริมการถ่ายภาพ	ค่าเฉลี่ย (X)	ค่า S.D	ระดับการรับรู้
1. การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีคุณค่าต่อจิตใจและมีความคงทน	4.25	0.80	มากที่สุด
2. การรวมตัวกันของชุมชนผู้ชื่นชอบการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีมากขึ้น	4.04	0.81	มาก
3. คุณภาพของภาพที่ถ่ายด้วยกล้องฟิล์มให้ความรู้สึกที่ดีกว่ากล้องดิจิทัล	4.00	0.90	มาก
4. กระแสการอนุรักษ์/สะสมกล้องฟิล์มทำให้ได้รับความนิยมน	3.97	0.93	มาก
5. การส่งเสริมการตลาดของผู้จำหน่ายฟิล์มและอุปกรณ์ถ่ายภาพ	3.48	1.10	มาก
6. กิจกรรมการประกวดถ่ายภาพด้วยฟิล์มมีมากขึ้น	3.40	1.02	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ดังนี้ ปัจจัยส่งเสริมในระดับมากที่สุด ในด้านภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มมีคุณค่าต่อจิตใจมีความคงทน โดยมี ค่าเฉลี่ย 4.25

ปัจจัยส่งเสริมในระดับมากในด้านการรวมตัวกันของชุมชนผู้ชื่นชอบการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 คุณภาพของภาพที่ถ่ายด้วยกล้องฟิล์มให้ความรู้สึกที่ดีกว่ากล้องดิจิทัล โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 กระแสการอนุรักษ์/สะสมกล้องฟิล์มทำให้ได้รับความนิยมน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 การส่งเสริมการตลาดของผู้จำหน่ายฟิล์มและอุปกรณ์ถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.48 และกิจกรรมการประกวดถ่ายภาพด้วยฟิล์มมีมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.40 ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

6.1 ด้านวิธีการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

ประเด็นเสนอแนะ	จำนวน/คน
- ผู้ถ่ายภาพควรมีพื้นฐานความรู้ด้านการวัดแสง ความเร็วชัตเตอร์ ค่า ISO ของฟิล์ม	8
- ผู้ถ่ายภาพควรศึกษาคู่มือกล้องก่อนใช้งาน	5
- ผู้ถ่ายภาพต้องเรียนรู้ให้ละเอียดมากกว่าการใช้กล้องดิจิทัล	4
- ผู้ถ่ายภาพควรรู้จักขั้นตอนการล้างและอัดภาพในห้องมืดด้วยตัวเอง	2

6.2 ด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ

ประเด็นเสนอแนะ	จำนวน/คน
- อุปกรณ์ที่สำคัญๆ เช่นส้อมจะมีผลต่อความคมชัดและcontrast ของสี	10
- การดูแลรักษาอุปกรณ์เพื่อให้อุปกรณ์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ	7
- กล้องต้องสามารถถอดเปลี่ยน เลนส์ได้ เลนส์มีเอฟสตอปเพื่อปรับค่ารับแสงได้	
แฟลชต้องสามารถหักมุมขึ้นลงเก้าสิบองศาได้	8
- ฟิล์มหายากและตามร้านถ่ายภาพขาดทักษะในการล้างอัดภาพ	5
- เลนส์มือหมุนแต่ละอันมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่อยากจะเลียนแบบและมีเสน่ห์	
นำหลงไหล สร้างจินตนาการได้ไม่รู้จบ	4

6.3 กิจกรรมการส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

ประเด็นเสนอแนะ	จำนวน/คน
- จัดกิจกรรมถ่ายภาพเพื่อพบปะสังสรรค์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	8
- จัดทำบล็อกลิงกภาษาไทยเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม	8
- จัดตั้งชมรม การออกทริปการกระจายผลงานของช่างภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์มให้มากขึ้น	8
- การกระจายข่าวเกี่ยวกับวงการกล้องฟิล์มให้สนใจการถ่ายภาพด้วยฟิล์มมากขึ้น	8

ส่วนที่ 7 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้การถ่ายภาพโดยใช้กล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

ข้อมูลทั่วไป	การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม			รวม	Chi Square	Sig.
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
เพศ	หญิง	5	26	28	0.551	0.759
		(8.47)	(44.07)	(47.46)		
	ชาย	32	159	140		
		(9.67)	(48.04)	(42.30)		
รวม		37	185	168		
		(9.49)	(47.44)	(43.08)		
				390		
				(100.00)		
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	4	23	26	27.464	0.002*
		(7.55)	(43.40)	(49.06)		
	20 - 30 ปี	14	72	92		
		(7.87)	(40.45)	(51.69)		
	31 - 40 ปี	17	61	27		
		(16.19)	(58.10)	(25.71)		
	41 - 50 ปี	0	20	17		
		(0.00)	(54.05)	(45.95)		
	51 - 60 ปี	2	7	6		
		(13.33)	(46.67)	(40.00)		
	มากกว่า 60 ปี	0	2	0		
		(0.00)	(100.00)	(0.00)		
	รวม	37	185	168		
		(9.49)	(47.44)	(43.08)		
				390		
				(100.00)		

ตารางที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้
การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม			รวม	Chi Square	Sig.
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่า	4	28	39	6.857	0.144
	ปริญญาตรี	(5.63)	(39.44)	(54.93)		
	ปริญญาตรี	23	122	101		
		(9.35)	(49.59)	(41.06)		
	สูงกว่า	10	34	27		
	ปริญญาตรี	(14.08)	(47.89)	(38.03)		
รวม		37	184	167	388	
		(9.54)	(47.42)	(43.04)		
อาชีพ	พนักงาน	15	57	44	16.773	0.033*
	เอกชน	(12.93)	(49.14)	(37.93)		
	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2	7	16		
		(8.00)	(28.00)	(64.00)		
	ช่างภาพ	0	41	31		
		(0.00)	(56.94)	(43.06)		
	ธุรกิจส่วนตัว	11	40	37		
		(12.50)	(45.45)	(42.05)		
อื่นๆ		7	37	39	83	
		(8.43)	(44.58)	(46.99)		
รวม		35	182	167	384	
		(9.11)	(47.40)	(43.49)		

ตารางที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม			รวม	Chi Square	Sig.
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
รายได้	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10 (12.50)	33 (41.25)	37 (46.25)	19.088	0.039*
				80 (100.00)		
	10,001-20,000 บาท	5 (4.42)	54 (47.79)	54 (47.79)		
				113 (100.00)		
	20,001-30,000 บาท	9 (11.69)	31 (40.26)	37 (48.05)		
				77 (100.00)		
	30,001-40,000 บาท	5 (13.16)	21 (55.26)	12 (31.58)		
				38 (100.00)		
	40,001-50,000 บาท	2 (8.33)	8 (33.33)	14 (58.33)		
				24 (100.00)		
	50,001 บาทขึ้นไป	6 (10.71)	36 (64.29)	14 (25.00)		
				56 (100.00)		
รวม		37 (9.54)	183 (47.16)	168 (43.30)		
				388 (100.00)		

จากตารางที่ 4.6 พบว่า อายุ อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับ การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ เพศ และการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้ภาพถ่ายที่ใช้ด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร 2) ปัจจัยความนิยมของการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานครกับการรับรู้ภาพถ่ายโดยใช้กล้องฟิล์ม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้ Facebook ที่เป็นสมาชิก กลุ่มผู้ใช้กล้องฟิล์ม จำนวน 392 คนโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

1.สรุปผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 85.71 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 14.29 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.91 มีการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.47 ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 36.98 และมีรายได้ ต่อเดือนเฉลี่ย 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.33

1.2 พฤติกรรมการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ถ่ายภาพมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5 ปีคิดเป็นร้อยละ 29.59 รองลงมา ถ่ายภาพมาเป็นเวลา 1 – 2 ปี ร้อยละ 26.27 และน้อยที่สุดคือ ถ่ายภาพมาเป็นเวลา 3 – 4 ปี ร้อยละ 6.36

ความบ่อยครั้งในการถ่ายภาพ พบว่าส่วนใหญ่ถ่ายนานๆ ครั้ง/แล้วแต่โอกาสมากที่สุด ร้อยละ 47.59 รองลงมาคือ ถ่ายภาพ 1- 2 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 25.51 และถ่ายภาพทุกวัน น้อยที่สุด ร้อยละ 5.12

กลุ่มตัวอย่างรับรู้ข้อมูลการถ่ายภาพจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ร้อยละ 56.88 รองลงมา รับรู้ข้อมูลโดยศึกษาด้วยตัวเอง ร้อยละ 31.88 และน้อยที่สุดคือ รับรู้ข้อมูลจากหนังสือ ร้อยละ 11.24

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมถ่ายภาพคน/สัตว์ มากที่สุด ร้อยละ 57.90 รองลงมาคือ นิยมถ่ายภาพธรรมชาติ ร้อยละ 29.84 นิยมถ่ายภาพอาคาร/สถานที่ ร้อยละ 7.14 และน้อยที่สุดคือนิยมถ่ายภาพวัฒนธรรม ร้อยละ 5.12

1.3 การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ รับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มว่าการถ่ายภาพด้วยฟิล์มต้องใช้ความละเอียดอ่อนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมาคือ ภาพถ่ายต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการก่อนถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.32 ภาพถ่ายบ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึกและเหตุการณ์ขณะนั้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 ภาพถ่ายมีความสวยงามและเป็นศิลปะและภาพที่ถ่ายบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผู้ถ่ายภาพแต่ละคน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ภาพถ่ายจากฟิล์มมีมิติของภาพหลายชั้นอย่างเด่นชัดยากต่อการเลียนแบบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 การถ่ายภาพด้วยฟิล์มต้องใช้เทคนิคการถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.93 ผู้ที่ถ่ายภาพต้องมีเทคนิค วิธีการและประสบการณ์ในการถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.84 และภาพที่ถ่าย ด้วยฟิล์มมีความละเอียดสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 ตามลำดับ

1.4 ปัจจัยความนิยมด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยความนิยมด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพที่ส่งผลต่อการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ได้แก่ การล้างอัดภาพเป็นศิลปะที่ผู้ถ่ายภาพต้องเรียนรู้ เข้าใจ มีความประณีตมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.29 รองลงมาคือ ระบบการทำงานของกล้องมีความละเอียดอ่อนที่ผู้ใช้ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 ฟิล์มมีหลายประเภท มีความไวแสงให้เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ราคาของกล้องที่หลากหลายผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 รูปลักษณะของกล้องถ่ายรูปสวยงาม ย้อนยุค มีมูลค่า โดยมีค่าเฉลี่ย 3.85 ทรายักษ์หรือยี่ห้อของกล้องถ่ายรูปที่แสดงถึงคุณค่าทางจิตใจของผู้ใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.41 รูปลักษณะของกล้องถ่ายรูป และ คุณภาพของกล้องให้ความเป็นมืออาชีพมากกว่ากล้องดิจิทัล โดยมีค่าเฉลี่ย 3.14 ตามลำดับ

1.5 ปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ได้แก่ ปัจจัยคุณค่าต่อจิตใจ มีความคงทนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมาคือ การรวมตัวกันของชุมชน ผู้ชื่นชอบการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 คุณภาพของภาพที่ถ่ายด้วยกล้องฟิล์มให้ความรู้สึกที่ดีกว่ากล้องดิจิทัล โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 กระแสการอนุรักษ์/สะสมกล้องฟิล์มทำให้ได้รับความนิยม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 การส่งเสริมการตลาดของผู้จำหน่ายฟิล์มและอุปกรณ์ถ่ายภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.48 และน้อยที่สุดคือ กิจกรรมการประกวดถ่ายภาพด้วยฟิล์มมีมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.40 ตามลำดับ

1.6 ข้อเสนอแนะ

1.6.1 ด้านวิธีการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม กลุ่มตัวอย่าง ได้มีข้อเสนอแนะว่า การถ่ายด้วยกล้องผู้ถ่ายต้องมีความสามารถสูง ในการวัดแสง ชัตเตอร์สปีด และค่า iso ของฟิล์ม จำนวน 8 คน

1.6.2 ด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้มีข้อเสนอแนะว่า อุปกรณ์หลักๆ เลนส์จะมีผลต่อความคมชัดและcontrast ของสีในย่านต่างๆ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน

1.6.3 ด้านกิจกรรมการส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม กลุ่มตัวอย่าง ได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดกิจกรรมถ่ายภาพเพื่อให้ผู้รักกล้องฟิล์มมาพบปะสังสรรค์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 8 คน

1.7 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้การถ่ายภาพโดยใช้กล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุ อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับ การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ เพศ และการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม

2. อภิปรายผล

2.1 พฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มส่วนใหญ่ถ่ายรูปมาเป็นระยะเวลา มากกว่า 5 ปี โดยจะมีพฤติกรรมการถ่ายภาพแล้วแต่โอกาสทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการถ่ายภาพ ส่วนใหญ่จะมีความสะดวกสบายโดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น การถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล แบบอัตโนมัติที่ทุกคนไม่จำกัด เพศ วัย การศึกษา ความรู้หรือประสบการณ์ก็สามารถถ่ายภาพได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านการถ่ายภาพมาก่อน ซึ่งการถ่ายภาพในปัจจุบันจะมีลักษณะของการ บันทึกภาพเก็บไว้เป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับ เปริสพิศ สุขหิรัญวัฒน์ (2552) ที่พบว่า การถ่ายภาพ ด้วยกล้องดิจิทัลจะมีความสะดวกในการถ่ายภาพ สามารถถ่ายซ้ำๆ ได้เหมาะกับการฝึกฝน มีค่าใช้จ่าย ถูกกว่าและเหมาะกับยุคปัจจุบัน ส่วนการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มผู้ถ่ายภาพจะต้องใช้ความสามารถ และมีพื้นฐานในการถ่ายภาพและทักษะอื่นๆ ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนที่สนใจการถ่ายภาพ ด้วยกล้องฟิล์มยังมีจำนวนจำกัดและเพิ่งจะมีการรื้อฟื้นกลับมาอีกครั้งในรูปแบบของกลุ่มสนใจและ มีการรวมตัวกันในโลกออนไลน์ ซึ่งการรวมกลุ่มดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มที่ส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและ การศึกษาหาข้อมูลด้วยตนเองมากที่สุด

2.2 การรับรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มส่วนใหญ่เห็นว่าการถ่ายภาพด้วย กล้องฟิล์มต้องใช้ความละเอียดอ่อนมากที่สุด นอกจากนี้ยังต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และ จินตนาการก่อนถ่ายภาพ ต้องใช้เทคนิคการถ่ายภาพและมีประสบการณ์ในการถ่ายภาพ แสดงให้เห็น ว่าการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มนั้น ผู้ถ่ายภาพต้องมีความพร้อมในทุกด้านก่อนที่จะลงมือถ่ายภาพ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มผู้ถ่ายภาพต้องควบคุมหรือปรับกลไกต่างๆ ของกล้องให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขณะถ่ายภาพ เพราะภาพถ่ายบ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและเหตุการณ์ขณะนั้น และที่สำคัญคือ ภาพถ่ายที่ได้จะมีความสวยงามและเป็นศิลปะและ บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผู้ถ่ายภาพแต่ละคน ดังนั้นการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มนั้น มีความสิ้นเปลือง โดยเฉพาะการใช้ฟิล์มที่เป็นวัสดุสิ้นเปลืองหากถ่ายภาพเสียก็จะทำให้ฟิล์มเสียไปหรือใช้ไม่ได้ ตามวัตถุประสงค์ของผู้ถ่ายภาพและไม่สามารถบันทึกซ้ำได้เหมือนกล้องดิจิทัล ดังนั้นการถ่ายภาพ ด้วยกล้องฟิล์มจึงต้องมีการวางแผนก่อนเสมอจึงจำเป็นที่ผู้ที่ถ่ายภาพต้องมีเทคนิค วิธีการและ ประสบการณ์ในการถ่ายภาพ สอดคล้องกับ เปริสพิศ สุขหิรัญวัฒน์ (2552) ที่กล่าวว่า ผู้ถ่ายภาพ ด้วยกล้องฟิล์มจะต้องมีความรู้และทักษะในการถ่ายภาพและต้องมีความประณีตในการถ่ายภาพ และสอดคล้องกับ เอกสิทธิ บุญมาก (2553) ที่กล่าวว่า การถ่ายภาพเป็นศิลปะที่เกิดจากแนวคิด ความรู้สึกโดยการสร้างสรรค์จากทักษะและความชำนาญในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และต้องสื่อสาร เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ภาพถ่าย เกิดความเข้าใจภาพ (กมล ฉายาวัฒนะ และ วีระชัย ตั้งสกุล ,2554)

2.3 ปัจจัยความนิยมในการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความนิยมด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพที่ต้องอาศัยทั้งการเรียนรู้ระบบการทำงานของกล้องและความเป็นศิลปะในการถ่ายภาพ การล้างและการอัดภาพ ที่ผู้ถ่ายภาพต้องเรียนรู้ ฝึกฝน เข้าใจในความคิด ตระเลียงอ่อนของการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม รวมถึงต้องคำนึงถึงการเลือกใช้งานที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และประเภทของงาน สอดคล้องกับกมล นาวาวัฒน์ และวิระชัย ตั้งสกุล (2554) ที่กล่าวว่าความรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพถึงแม้จะมีหนังสือตำราให้ศึกษาแต่การที่จะให้รู้และเข้าใจจนสามารถถ่ายภาพได้ดั่งนั้น อาจยากเพราะการถ่ายภาพเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ในส่วนที่เป็นศาสตร์สามารถจะศึกษาได้โดยตรงแต่ส่วนที่เป็นศิลปะคือความงามและการสร้างสรรค์ นั้นจะต้องได้รับการฝึกฝนให้ชำนาญจึงจะสามารถถ่ายภาพได้ดีตามที่ต้องการ การหาความรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพ เมื่อรู้จักกลไกของกล้องถ่ายภาพแล้ว ก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งหน้ากล้องตามสภาพของแสงสว่างในที่ในที่จะถ่ายรูปให้สัมพันธ์กับความไวแสงของฟิล์มและการตั้งหน้ากล้องโดยเลือกความคมชัดของภาพเป็นหลัก หรือการจับภาพเคลื่อนไหวให้หยุดนิ่ง เป็นสิ่งที่สามารถเลือกได้ด้วยความรู้ ความสามารถของผู้ถ่ายภาพ ความคมชัดก็สามารถเลือกให้ชัดแบบคมกริบทั้งภาพหรือชัดเฉพาะบางส่วนที่ต้องการได้ การจัดวางสิ่งของต่างๆ ลงในภาพก็มีเกณฑ์การจัดองค์ประกอบของภาพซึ่งจะมีส่วนสำคัญในแง่ของความสวยงามของภาพและการใช้ภาพสื่อความหมาย มุมมองของภาพ จังหวะที่เลือกกดชัตเตอร์เพื่อถ่ายภาพ การเลือกทิศทางของแสง การเลือกเวลาในการถ่ายภาพเพื่อให้ได้แสงและเงาที่สวยงาม ล้วนแต่เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจในการถ่ายภาพทั้งสิ้น

นอกจากนั้น ปัจจัยด้านราคาของกล้องที่มีความหลากหลายผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ รูปลักษณะของกล้องถ่ายรูปสวยงาม ย้อนยุค ความรู้สึกเชิงมูลค่า แม้กระทั่งตราอักษรหรือยี่ห้อของกล้องถ่ายรูป รูปลักษณะของกล้องถ่ายรูป และคุณภาพของกล้องที่ทำให้ความรู้สึกในการเป็นมืออาชีพ ก็ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่แสดงถึงคุณค่าทางจิตใจของผู้ใช้

2.4 ปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมากที่สุดคือภาพถ่ายที่ได้มีคุณค่าต่อจิตใจ คุณภาพของภาพจึงดีกว่าภาพที่ได้จากกล้องดิจิทัล ซึ่งแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาพที่ได้จากกล้องฟิล์มและกล้องดิจิทัลอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องของความงามของภาพที่เกิดจากการสร้างสรรค์และการควบคุมหรือการปรับกล้องที่ถ่ายภาพด้วยฟิล์มที่เป็นกระบวนการที่ผู้ถ่ายภาพต้องใช้ความละเอียดอ่อนในทุกด้านเพื่อสร้างสรรค์ภาพให้มีคุณค่าต่อความรู้สึกของผู้ถ่ายภาพซึ่งสอดคล้องกับ อาทิตย์ เลิศรักษ์มณฑล (2559) ที่กล่าวว่า การได้จับกล้องฟิล์ม การกดชัตเตอร์ถ่ายภาพ การล้างฟิล์ม ภาพที่ได้มีเสน่ห์ ทั้งหมดคืองานศิลปะ

นอกจากนั้น จากผลการวิจัยยังพบว่า กระแสการอนุรักษ์สะสมกล้องฟิล์มตลอดจนการส่งเสริมการตลาดของผู้จำหน่ายกล้องฟิล์มและอุปกรณ์และกิจกรรมการประกวดภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม ล้วนแต่มีผลทำให้เป็นปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มให้กลับมาได้รับความนิยมอีก แต่ก็ยังเป็นเพียงปัจจัยในระดับรองลงมา แต่ปัจจัยหลักที่สำคัญคือปัจจัยด้านความงามและคุณค่าทางจิตใจ ความแตกต่างจากการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล คือปัจจัยที่แท้จริงที่ทำให้ได้รับความนิยมในการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมากขึ้น

2.5. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มกับการรับรู้ภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม

จากผลการวิจัยที่พบว่า อายุ อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับ การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม ส่วน เพศ และการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มแสดงให้เห็นว่า การถ่ายรูปนั้นอาจเกิดจากความชอบ ความสนใจของบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดในด้านเพศ หรือ การศึกษา ที่ใครๆ ก็สามารถถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มได้ อย่างไรก็ตาม ตัวแปรที่อาจทำให้การรับรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มจากงานวิจัยนี้กลับพบว่า เป็นตัวแปรด้านอายุ อาชีพ และรายได้ ซึ่งน่าจะเกิดจากการถ่ายรูปด้วยกล้องฟิล์มในปัจจุบันถูกจำกัดด้วยเรื่องของราคาของกล้องที่มีมูลค่าสูงกว่ากล้องดิจิทัลโดยทั่วไป รวมถึงอุปกรณ์อื่นๆ และฟิล์มที่มีราคาสูงด้วย จึงส่งผลต่อความสัมพันธ์ในเชิงการรับรู้ดังปรากฏในผลการวิจัย สอดคล้องกับ เปรสิพิศ สุขหิรัญวัฒน์ ที่ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการถ่ายภาพ เนื้อหาความรู้และคุณลักษณะผู้ใช้เว็บไซต์ชมรมถ่ายภาพ www.rpst-digital.org และ www.pixpros.net พบว่าคุณลักษณะของสมาชิกเว็บไซต์ www.rpst-digital.org มีความหลากหลายทางด้านอายุและรายได้ กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีทัศนคติเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มในเรื่องของการใช้งานผู้ที่ถ่ายกล้องฟิล์มจะต้องมีความรู้และทักษะในการถ่ายภาพและมีความประณีตในการถ่ายภาพ ภาพถ่ายที่ออกมาจากการถ่ายด้วยกล้องฟิล์มจะเหมือนกับภาพที่เห็นเพราะการแก้ไขภาพจากกล้องฟิล์มทำได้ยากและคุณภาพของภาพจะดีกว่ากล้องดิจิทัล ส่วนสมาชิกเว็บไซต์ www.pixpros.net มีความหลากหลายทางด้านอายุและรายได้ และ รายได้ มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มคือให้การยกย่องผู้ที่สามารถถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มได้ เพราะต้องใช้ความสามารถ มีพื้นฐานในการถ่ายภาพและทักษะอื่นๆ ในการถ่ายภาพด้วยตัวเอง นอกจากนี้กล้องฟิล์มยังมีความคลาสสิกและมีเสน่ห์เป็นของตัวเองให้ความละเอียดของภาพที่มากกว่า ทั้งนี้ ทัศนคติและความสนใจในการถ่ายภาพของสมาชิกทั้งสองเว็บไซต์ตรงกับการรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มที่ได้ศึกษาคือ การถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีความละเอียดอ่อน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีเทคนิควิธีการ และภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม บ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกมีความสวยงามเป็นศิลปะ มีความละเอียดสูง มีมิติของภาพ บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผู้ถ่ายภาพ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

3.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมนักถ่ายภาพ สถาบันการศึกษา ควรมีการรวมตัวกันเป็นภาคีในการสื่อสารให้ความรู้ การสร้างกระแสการอนุรักษ์สะสมกล้องฟิล์มและการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

3.1.2 หน่วยงานด้านธุรกิจ ควรมีการส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม ด้วยวิธีการสื่อสารการตลาดของผู้จำหน่ายกล้องฟิล์มและอุปกรณ์และกิจกรรมการประกวดภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับ การรับรู้และปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพของประชาชนทั่วไปที่ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับด้านสถานการณ์การใช้ฟิล์มถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

3.2.3 ควรศึกษา เกี่ยวกับ กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของบริษัทผู้จำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

3.2.4 ควรศึกษา เกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อตราสินค้าในการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
คำถามการวิจัย	5
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิด เกี่ยวกับการสื่อสารด้วยภาพถ่าย	7
แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายภาพนิ่งด้วยกล้องที่ใช้ฟิล์ม	8
ทฤษฎีว่าด้วยการรับรู้	30
สถานการณ์เกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์ม	48
ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม	50
ส่วนที่ 4 ปัจจัยความนิยมด้านด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์ม	51
ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์ม	52
ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ	53
ส่วนที่ 7 ผลการทดสอบสมมุติฐาน	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปการวิจัย	57
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	65
แบบสอบถาม	67
ประวัติผู้ศึกษา	71

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	44
ตารางที่ 4.2 จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างตามพฤติกรรมการถ่ายภาพ.....	47
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้เกี่ยวกับการถ่ายภาพ.....	49
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ.....	50
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ปัจจัยส่งเสริมการถ่ายภาพ.....	51
ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการรับรู้ภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม.....	53

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ภาพกลับหัว	8
ภาพที่ 2.2 กล้องออบสคิวรา	9
ภาพที่ 2.3 กล้อง Daguerreotype.....	9
ภาพที่ 2.4 Gelatin Dry Plate Silver Bromide.....	10
ภาพที่ 2.5 กล้อง Kodak.....	10
ภาพที่ 2.6 กล้องจำลองต้นแบบ Leica I	11
ภาพที่ 2.7 กล้อง Rolleiflex แบบ TLR.....	11
ภาพที่ 2.8 กล้อง Exakta A, 2nd version.....	11
ภาพที่ 2.9 ฟิล์มสไลด์สี Kodachrom.....	12
ภาพที่ 2.10 กล้อง Polaroid Model 20 Swinger	12
ภาพที่ 2.11 ส่วนประกอบของกล้องถ่ายภาพ	15
ภาพที่ 2.12 การหาความยาวโฟกัสของเลนส์	16
ภาพที่ 2.13 Focal-Plane Shutter	17
ภาพที่ 2.14 อะเพอร์เจอร์ (Aperture).....	17
ภาพที่ 2.15 ฟิล์มเนกาทีฟ (Negative film)	19
ภาพที่ 2.16 ฟิล์มโพสิทีฟ (Positive film)	19
ภาพที่ 2.17 ฟิล์มรีเวอร์ซัล (Reversal film).....	20
ภาพที่ 2.18 ฟิล์มสีเนกาทีฟ(Color negative film)	20
ภาพที่ 2.19 กล้องถ่ายภาพ.....	25
ภาพที่ 2.20 ลักษณะการบิดเบือน (Distortion) ของภาพแบบต่าง ๆ ที่เกิดจากเลนส์	26
ภาพที่ 2.21 ปุ่มปรับโหมดทำงานของกล้อง	28
ภาพที่ 2.22 Flash.....	28
ภาพที่ 2.23 ขาตั้งกล้อง.....	29

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ฉายาวัฒน์ (2554) “ภาษาภาพ” ในเอกสารการสอนชุดวิชา ศิลปะภาพถ่ายและภาพยนตร์ (เล่มที่ 1 หน่วยที่ 4) นนทบุรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- กมล ฉายาวัฒน์ และ วิระชัย ตั้งสกุล “การสร้างสารด้วยภาพ” 2554 ในเอกสารการสอนชุดวิชาศิลปะ ภาพถ่ายและภาพยนตร์ หน่วยที่ 4 ภาษาภาพ (เล่มที่ 2 หน่วยที่ 10) นนทบุรี สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บุษบา สุธีธร (2556) “ทฤษฎีการสื่อสารภายในบุคคลและระหว่างบุคคล” ในเอกสารการสอนประมวลสาระ ชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร (เล่มที่ 1 หน่วยที่ 3) นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค (2556) “การเลือกตัวอย่าง” ในเอกสารการสอนประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย และสถิติประยุกต์ทางนิเทศศาสตร์ (หน่วยที่ 5) นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- จิระศักดิ์ คาระวิวัฒนา (2548) พฤติกรรมการฟังรายการและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการเสียงของรศชาติ เอฟเอ็ม 93 เมกะเฮิร์ตซ์ วิทยุชุมชนในเขตเทศบาลนคร นครราชสีมา การศึกษาค้นคว้าอิสระ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เพริศพิศ สุขหิรัญวัฒน์ (2552) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการถ่ายภาพ เนื้อหาความรู้และคุณลักษณะ ผู้ใช้เว็บไซต์ชมรมถ่ายภาพ www.rpst-digital.org และ www.pixpros.net วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุทธาทิพย์ หอมสุวรรณ (2547) การศึกษาผลงานภาพถ่ายประเภทภาพเอกรงค์และภาพสี ที่ได้รับรางวัล ในงานประกวดภาพถ่ายทั่วประเทศ โดยสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรม ราชูปถัมภ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2502 – 2543 วิทยานิพนธ์ ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- wanchai.jongrach (2557) วิวัฒนาการของกล้องถ่ายภาพ สืบค้นจาก <http://ect3503wanchai.blogspot.com> สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2558
- อาทิตย์ เลิศรักษ์มงคล (2559) อนาคตกล้องฟิล์มในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะเป็นอย่างไร สืบค้นจาก <https://artyt.me> สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2559
- _____ Kodak ปลูกฝักกล้องฟิล์ม Super 8 ในงาน CES 2016 สืบค้นจาก <https://artyt.me> สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2559
- _____ เทรนช่างภาพแฟชั่น หันกลับมาใช้กล้องฟิล์ม สืบค้นจาก <https://artyt.me> สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2559

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพในยุคดิจิทัลของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยความนิยมใช้ฟิล์มถ่ายภาพในยุคดิจิทัลของผู้ถ่ายภาพด้วยฟิล์มในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายจากการใช้ฟิล์ม ปัจจัยความนิยมของการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยขอรับรองว่าการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลนี้เป็นการนำเสนอ ในภาพรวมซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลท่านใดท่านหนึ่งโดยเฉพาะ และผลการวิจัยนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

นางสาว พัทธวรรณ กล้าณรงค์
ผู้วิจัย

กรุณาทำเครื่องหมาย✓ ตรงกับข้อมูลที่เลือกหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 20 ปี

☐ 2) 20 – 30 ปี

☐ 3) 31 – 40 ปี

☐ 4) 41 – 50 ปี

☐ 5) 51 – 60 ปี

☐ 6) มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด

☐ 1) มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย

☐ 3) อาชีวศึกษา/อนุปริญญา

☐ 4) ปริญญาตรี

☐ 5) สูงกว่าปริญญาตรี

☐ 6) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. อาชีพ

☐ 1) พนักงานเอกชน

☐ 2) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

☐ 3) ช่างภาพ

☐ 4) ธุรกิจส่วนตัว

☐ 6) อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 2) 10,001 – 20,000 บาท

☐ 3) 20,001- 30,000 บาท

☐ 4) 30,001 – 40,000 บาท

☐ 5) 40,001 – 50,000 บาท

☐ 6) 50,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มของท่าน

กรุณาทำเครื่องหมาย✓ ในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านเกี่ยวกับการใช้กล้องถ่ายภาพด้วยฟิล์ม

1. ท่านเริ่มต้นการถ่ายภาพด้วยฟิล์มมาเป็นระยะเวลาเท่าใด

☐ 1) เริ่มต้น - 1 ปี

☐ 2) 1 - 2 ปี

☐ 3) 2 - 3 ปี

☐ 4) 3 - 4 ปี

☐ 5) 4 - 5 ปี

☐ 2) มากกว่า 5 ปี

2. ท่านถ่ายภาพด้วยฟิล์มบ่อยครั้งแค่ไหน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) 1 - 2 ครั้ง/สัปดาห์

☐ 2) 2 - 3 ครั้ง/สัปดาห์

☐ 3) 3 - 4 ครั้ง/สัปดาห์

☐ 4) ทุกวัน

☐ 5) นานๆ ครั้ง/ แล้วแต่โอกาส

3. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการถ่ายภาพด้วยฟิล์มจากช่องทางใด

☐ 1) ศึกษาด้วยตัวเอง

☐ 2) อินเทอร์เน็ต

☐ 3) หนังสือ/ตำรา

☐ 4) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ความชอบในประเภทของการถ่ายภาพด้วยฟิล์มของท่าน

☐ 1) คน/สัตว์/วิถีชีวิต

☐ 2) ธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม

☐ 3) อาคาร สถานที่/โบราณสถาน

☐ 4) วัฒนธรรมประเพณี

☐ 5) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มของท่าน

กรุณาทำเครื่องหมาย✓ ในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การถ่ายภาพด้วยฟิล์มต้องใช้เทคนิคการถ่ายภาพ					
2. ภาพถ่ายมีความสวยงามและเป็นศิลปะ					
3. ภาพถ่ายต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการก่อนถ่ายภาพ					
4. ผู้ที่ถ่ายภาพต้องมีเทคนิค วิธีการและประสบการณ์ในการถ่ายภาพ					
5. ภาพถ่ายบ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและเหตุการณ์ขณะนั้น					

การรับรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์ม	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.การถ่ายภาพด้วยฟิล์มต้องใช้ความละเอียดอ่อน					
7.ภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์มมีความละเอียดสูง					
8.ภาพที่ถ่ายบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผู้ถ่ายภาพแต่ละคน					
9.ภาพถ่ายจากฟิล์มมีมิติของภาพหลายชั้นอย่างเด่นชัด ขาดต่อการเลียนแบบ					

ส่วนที่ 4 ปัจจัยความนิยมด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ

ปัจจัยด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ	ระดับความนิยม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.รูปลักษณ์ของกล้องถ่ายภาพรูปสวยงาม ชื่อนียุคมีมูลค่า					
2.ระบบการทำงานของกล้องมีความละเอียดอ่อนที่ผู้ใช้ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ					
3.ตราอักษรหรือยี่ห้อของกล้องถ่ายภาพที่แสดงถึงคุณค่าทางจิตใจของผู้ใช้					
4.คุณภาพของกล้องให้ความเป็นมืออาชีพมากกว่ากล้องดิจิทัล					
5.ราคาของกล้องที่หลากหลายผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้					
6.ฟิล์มมีหลายประเภทมีความไวแสงให้เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์ของงาน					
7.การล้างอัดภาพเป็นศิลปะที่ผู้ถ่ายภาพต้องเรียนรู้เข้าใจมีความประณีต					

ส่วนที่ 5 ปัจจัยด้านการส่งเสริมการถ่ายภาพ

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการถ่ายภาพ	ระดับความนิยม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.คุณภาพของภาพที่ถ่ายด้วยกล้องฟิล์มให้ความรู้สึกที่ดีกว่ากล้องดิจิทัล					
2.ภาพถ่ายด้วยกล้องฟิล์มมีคุณค่าและมีความคงทนต่อจิตใจ					
3.การรวมตัวกันของชุมชนผู้ชื่นชอบการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มมีมากขึ้น					
4.กระแสการอนุรักษ์/สะสมกล้องฟิล์มทำให้ได้รับความนิยม					
5.กิจกรรมการประกวดถ่ายภาพด้วยฟิล์มมีมากขึ้น					
6.การส่งเสริมการตลาดของผู้จำหน่ายฟิล์มและอุปกรณ์ถ่ายภาพ					

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านวิธีการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

2. ด้านอุปกรณ์การถ่ายภาพ

3. ด้านกิจกรรมการส่งเสริมการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์ม

-ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม-

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวพัชรภรณ์ กล้าณรงค์
วัน เดือน ปีเกิด	13 ธันวาคม 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2556
สถานที่ทำงาน	ห้างเมก้าพลาซ่า วังบูรพา ชั้น5 ร้าน คาเมร่าคลาสสิก
ตำแหน่ง	ผู้ประกอบการ

